

Julietta
Jan Kameníček

motto:
Není nic lstivějšího než teror dobra.
Eseje E.S.

1.

První cesta za přítelem

Jestli jsem zešílel, přijde mi to docela vhod, pomyslel si.
Pět písmen: Klíče... dveře... zámek... klíče dveře zámek... Ještě obejít celý byt, vaříč vypnutý, sáhne na plotýnky varné plochy, potom dlaň pod kohoutek dřezu... ani kapka (představa, že by vytopil spodní byt mu nedávala v noci spát), a teď okna. Všechna okna zavřená. Všechno v pořádku, pomyslí si.

Klíče z věšáku na druhém háčku odprava, otevřít tiše dveře, zaklapnout a zavřít na dva západy. Opře se od dveře, dveře nepovolily, je zavřeno. Sestupoval se schodů, třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set... devatenáct tisíc... Přepadl ho studený pot. (Jestliže přestane počítat, může se stát neštěstí.)

Když chtěl otevřít dveře domu, uvědomil si, že nechal doma na stolku knihu, kterou mu jeho přítel před dlouhým časem půjčil. (Nepodíval se do ní, nečetl ji, odkládal cestu za přítelem z pochopitelných důvodů.) Tak teď celý zpocený zpátky do schodů, dveře... zámek... klíče... Potichu otevřít, tiše za sebou zavřít. Sousedé naproti ho neslyšeli, určitě spali, pomyslel si.

V pokoji pohlédl na noční stolek, kniha zabalená do papíru tam stále ležela.

Zastavil se v předsíni. Takhle jen tak si vyjít ven, bez ohlášení! Ne, nikam nepůjde, opakovat celý rituál odchodu by ho totálně vyčerpalo.

Umyl si ruce a vytočil číslo svého přítele. (Snad mi to promine, říká si.)

„Ano?“ ozval se ospalý přítelův hlas.

„To jsem já, chci ti vrátit tu knihu, co jsem si půjčil...“ řekl.

„Knihu? Jakou knihu? Kdo volá?“

„To jsem já, Michael.“

„Ano vím, Michaeli, jistě... Jak se ti daří.“

„Tu knihu, kterou jsi mi--“

„Jak se ti daří.“

„Co ti mám povídat. Jako nám všem. Co s tou knihou?“

„Nevím o žádné knize.“

„Půjčil jsi mně ji před časem. Chci ti ji vrátit.“

„Dobrá tedy, stav se a popovídáme, probereme život, jestli chceš, teď mě ale omluv.“

Mobil ztichl.

2.

Přítelova nemoc

Milý přítel. Když byli malí, hráli si spolu, dováděli, ano, byly to krásné časy. Krásné časy plné bolesti.

Jednou jeho přítel na hřišti padl v bezvědomí na trávník. Rána míčem byla tak prudká, že se skácel jako mrtvý. V bezvědomí ho táhli domů. A tam ho to celé neštěstí potkalo poprvé. Tehdy prospal celý týden, bez jídla, bez pití, močil pod sebe, zhubl, ale jako by mu spánek stravu nahrazoval.

Po týdnu vstal, najedl se, došel na toaletu a znovu do postele. Prospal měsíc, celý měsíc. Záhada: po měsíci vstal plný síly, plný energie. Akorát si stěžoval na velké bolesti zad (což prý bývá obvyklé, říkal lékař). Od té doby trpěl spánkovým centrálním apnoickým syndromem. Ovšem s jediným rozdílem, že si pamatoval všechny svoje sny, které byly velmi bohaté, plné létání, sexuálních potřeb a neznámých měst a dalekých cestování. Dokonce prý zažíval nepředstavitelnou potřebu se neprobudit. Spát a unášet se reáliemi ve svých snech.

Od té doby, kdy se vzbudil, poznal na příteli jakýsi stesk, jako by jej reálný život přestal zajímat. Díval se před sebe netečně bez zájmu o okolí, v jeho očích byla prázdnota. Časem apnoe zmizela, málo spal, (klid, řekl lékař, bipolární porucha to zdaleka není), divně popadal ve spánku dech a neuroticky se obával, že večer neusne. Chudák přítel, na celý život ho ten úraz poznamenal.

Vstal a oblékl se. Ano, půjde za ním, teď hned. Pokusí se ho něčím rozptýlit, pokud bude mít zájem. Vyjdou si do parku, dolů k řece. Dnes už nic odkládat nebude.

Klíče... dveře... zámek... klíče dveře zámek... dveře bytu nepovolily, třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set... devatenáct tisíc...

Zavřít dveře, sejít se schodů a vyjít ven.

Nadechl se a vzal za kliku domovních dveří. Ač se snažil sebevíc, dveře se neotevřely. Cloumal dveřmi celý zpocený, vešel se na kliku celým tělem, ale dveře nepovolily. Teď se udusí tady, před všemi, na schodišti domu, ve kterém bydlí.

Náhle uslyšel cvaknutí zámku, dveře se otevřely. Mohlo ho napadnout, že kdosi dveře zvenčí zavřel, pomyslel si rozpačitě.

Proti němu stál soused z druhého patra, ospale pozdravil a pomalu stoupal do schodů. Tak, a teď je cesta otevřená, pomyslel si zklamaně. Prvních pár kroků učinil ještě s pomocí zdi, o kterou se opíral. Hlava se mu točila, možná za to může parný, skoro už letní den, cítil, jak se třese, krok za krokem... ještě jeden jediný blok domů a bude na zastávce tramvaje. Pomalu: třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno třemi...

Na zastávce čekalo sedm, ne! osm lidí. Tři muži a čtyři ženy. Zatím je všechno v pořádku. Opřel se o zeď. Všechno v pořádku.

Naproti přes ulici ležel na chodníku muž. Schoulený do kabátu, zpola opřený hlavou o zeď, s rozčuchanými vlasy.

„Ten člověk je mrtvý! Něco se stalo!“ vykřikl.

Jeden z mužů, v lehkém baloňáku a placaté čepici, s párátkem v zubech, zvedl oči od novin. Mírně se usmál, pohlédl na něho a slabě zakroutil hlavou.

Třináct tisíc dvě stě padesát krát tři...

Tramvaj měla na sobě nalepenou reklamu firmy *Somnis*, šest písmen, zase šestka, to nebude náhoda. Vystoupal do tramvaje a sedl si hned u středních dveří. Vstal a došel dopředu vagonu a usadil se na první sedadlo zády k řidiči. Tady se mu nebude hlava točit, pomyslel si.

Prohlédl si tváře před sebou. Matka s dvěma dětmi. Chlapec se snaží vylézt k sestřičce na sedadlo, zatímco matka stojí v kožichu a vysokých zimních botách vedle sedadla a drží za ruku chlapce. A pán na konci vozu, sedí s očima zavřenýma, s hlavou opřenou o okno. Kde je ten osmý pasažér ze zastávky, pomyslel si. Zdálo se slyšet sirěnu sanitního vozu. Po pár minutách jízdy tramvaj zastavila.

Vyhlédl z okna. Naproti ve třetím patře na balkoně stojí muž v námořnickém tričku, cosi gestikuluje na souseda vedlejšího domu. Směje se a ukazuje na hodinky, které si přiloží k uchu, jako by se chtěl ujistit, že přístroj funguje, a druhou ruku si položí k tváři, aby mu prudké slunce nesvítilo příliš do očí.

Oba muži si nevšíмали tří zřízenců, kteří vešli do vagonu a tiše, aniž by řekli jediné slovo, uchopili spícího muže a vynesli jej z vozu na chodník. Jeden ze zřízenců přinesl velkou bílou plachtu a muže jí zakryli.

Konečně se vůz rozjel. Chlapec cosi řekl matce a stará paní chlapci podávala bonbón.

Jak je to dlouho, kdy jel touto ulicí? Pět let určitě. Od té doby, kdy začala ta horečka.

Přišel kontrolor a zjišťoval platné jízdenky. Máchl průkazkou. Dva muže z vozu vyvedli, pán v čepici na něho ještě ve spěchu zamával.

Kavárna u řeky byla ponurá a žádné osvětlené stolky. Jen okny do kavárny prosvítalo slunce od Hradu.

Na chodníku pár chodců, povoz s koňmi, stařena s kočárkem... teď ještě zahlédl, kterak z peřin vytáhne velkou pannu ovázanou starým plédem. A ještě přibíhá muž a ptá se spěšně stařeny na cestu... a tady Újezd, kdysi (a je to velmi dávno) tudy jezdil každý den do školy. A hospoda Na vápenici... a zatačka a vzhůru k Hradu. A tu najednou...

...náhle se celý vůz roztočil, jemně vzlétl a ve vzduchu učinil jakýsi kruh, táhlou osmičku. Třináct tisíc... třicet devět tisíc šest set... mínus dvacet pět... mumlal si pro sebe a chytil se pevně za sedačku. Muž v placaté čepici a s párátkem k němu přiskočil: „Je vám něco, pane?“

Vůz zastavil.

„Je vám něco pane?“

Prudce se posadil na chodníku a odhodil bílou plachtu. Deky byla mokrá od jeho potu.

Tak nepříjemný sen!

Zvenku do bytu svítilo letní slunce, byl krásný červnový den. Vstal a došel se osprchovat.

3.

Somnis

Kdepak, dneska nikam, pomyslel si druhý den. Zavolá příteli, popovídají si. Ale ven do města nepůjde. Ostatně, aspoň v tom se chová jako ostatní. Je lenivý a nerozhodný. Ale ano, nerozhodný, jsem jako ostatní, řekl si. Všichni se od začátku té horečky začali víc zdržovat doma, v soukromí, málokdo chodil do divadla, do kina, na výstavy. Čas jako by se zastavil. Samozřejmě, že si hned lidé na té nastalé situaci našli to pozitivní. Lenost začala vládnout celému městu, celé zemi. Lidé minimálně vycházeli ze svých bytů, přestali cestovat a přestali chodit do práce.

Svět ovládl Somnis. Ekonomická situace celého světa byla tak katastrofální, že všechny farmaceutické firmy začaly chrlit na trh lék Somnis. Lék proti marasmu. Lidé v naději čekali několik dnů a nocí na dotazník a stáli i týdny na pořadník. A potom, plní hysterického vděku prostáli několikadenní fronty před lékárnou. Až po vyplnění dotazníku lékaři přesně vyhodnotili, kolik Somnisu mají konkrétně člověku podávat.

Rozhodl se, že žádný lék nikdy brát nebude. I když prý požití léku bylo nanejvýš příjemné.

Jen večer...

...výlučně večer, kdy padl soumrak, a poté, kdy město bylo skromně osvětleno, vycházel z bytu v kabátě s límcem vyhrnutým, s baterkou v ruce a toulal se okolím. Probíhal prázdnými uličkami a jako bájný

krysař sháněl druhé podobné duše. A k ránu, sám, se vracel do svého malého bytu a unavený padl do postele.

Den za dnem, tři sta šedesát dní a dalších tři sta šedesát dní nudy a bezmoci.

Nebýt Julietty upadal by do hluboké samoty.

Jenže, a to bylo svým způsobem neštěstí, úzkost netlumená léky, mu přinášela trýznivou touhu po tělesném sexuálním uspokojení. Několikrát stál za rohem, před domem s růžovými záclonkami, s tepajícím rudým srdcem nad vchodem. Ovšem zástup byl vždycky tak obrovský, že se nikdy nedostal ani ke vchodu bordelu. Pár netrpělivých zájemců se vracelo do nejbližších zákoutí, někteří vyhledali překupníky, a ti ostatní horečnatě zapadli do nedalekých veřejných záchodků plných pachy moči a použitých rozšlapaných kondomů.

Ne, není dobře člověku samotnému, pomyslel si, když utíkal prázdným nočním městem, kdy se zavřel v bytě a ve sprše nechal téct teplou vodu na svoje žádostivé pohlaví.

4.

Domácí návštěva

A tak přes den proležel na posteli pod dekou, všeho všudy snědl pár sucharů a zapil je studeným čajem. Jen občas popadl mobil a jen tak, zkusmo, vytáčel telefonní čísla.

Jediné, co ho absurdně drželo při životě v nutném napětí, tolik potřebném k přežití, byl domovní zvonek. Od sedmi ráno, do osmi večer mohl zvonek u dveří zadrnčet. Dřívější vzkazy do poštovní schránky se minuly účinkem. Jednou za týden v noci a potmě, tiše sestoupal se schodů a vysypal obsah schránky. Obálky roztrhal a spálil. Dalším vzkazům, ať si pro dopis dojde na poštovní úřad, se nepodvolil.

A teď, je to už pět měsíců, u jeho bytu mohli kdykoli zazvonit dva milí lidé. Ochotní, vstřícní a plni soucitu. Jen obyčejná služba, konající dobro. „Dobrý den,“ smějí se hned ve dveřích, když jim ještě otevíral, „my jsme tady s kolegou...“ (představí se jako Klein a Gross), „...jen na chvíli...“ „My se jdeme tady s kolegou...“ řekne ten vyšší, „...zeptat, zdali něčeho nepotřebujete...“

„...zajistit jídlo, oblečení, či opravu tedy v bytě...“ dopoví ten menší, Gross.

Ten vyšší vstane a, „s dovolením“, projde pomalu celý byt. Podívá se do malé kuchyňky se skříňkou, na které je malý elektrický vaříč.

„Ještě tady...“ řekne ten druhý, „s dovolením...“ a vejde do jediného pokoje. Ten menší cvakne knoflík lampičky, usměje se sošce na stole a pohlédne do papírů na stole.

„Co toaleta?“ zavolá na kolegu. „Svítil?“

„Svítil slabě. Máte náhradní žárovku?“

„Ale pánové, já žádnou náhradní žárovku nemám... Ani v kuchyňce světlo nesvítil, musím si svítit z předsínky.“ Vstal a otočil vypínačem. „Vidíte?“ řekl.

„Sláva“, vykřikli oba muži téměř naráz. „Sláva! A máme to!“

„Ale pánové...“ zašeptal, „takhle to stačí. Bohatě stačí.“

„Ještě to tak! Jste skromný...“

„Je skromný,“ řekl kolega.

„Já bych raději... kdybyste šli...“

„Cože?“ usmál se kolega, „nás nezdržujete. Tady... kolega to jen zapíše, může ke stolu?“

Kývl.

„Můžeš!“ křikl ten větší.

Gross, ten menší, si sedl ke stolu, rozsvítil lampičku a začal vyplňovat jakýsi papír.

Klein pomalu a rozšafně procházel bytem. Dokonce si klekl a jako by něco usilovně hledal, rozšrouboval staříčkový sifon pod umyvadlem.

„Podívejte se,“ a ukázal na usazené bláto v sifonu, „tohle vám taky nebude pořádně odtékat.“

A potom vstal, prošel se pozvolna předsíní a zarazil se u obrázku na stěně.

„Co to je? Mohu-li se zeptat...“

„Tohle?“ řekl snaživě. „Obrázek po mojí mámě.“

„Hezký...“ a podíval se na rub obrazu.

„Nežije? Žije?“

„Maminka? Jé, už dávno ne!“

„Máš to, hochu?“ zavolal do pokoje.

„Jistě jistě!“

„Nebudeme vás zdržovat... Jen ten protokol, kdybyste podepsal. To víte, kvůli nám, kdyby přece jen si někdo stěžoval... No, vy ne. Vy jste slušný člověk.“

Podstrčil mu papír pod nos.

„Jen poškrábnout...“

„Žádost o dvě žárovky—“

„--tři, Sašo. A co s tím sifonem?“

„Pardon,“ řekl Klein, „vstal a zalezl do koupelny a prohledal skříňku pod vaříčem, „žárovky nejsou, Járo!“

„Tak je to všechno. Podpis a je to.“

„Pánové, já nic nechci...“

„Tak?“ usmál se ten vyšší, Klein.

„Škoda. No nic... Sašo půjdeme.“

„Nezlobte se...“

„Proboha proč? Proč bychom se zlobili? Je to naše povinnost pomáhat. Víte, kolik toho přes den máme? Pravda, zdržel jste nás... Za návštěvu si počítáme obvyklou sazbu.“

„Nic,“ řekl Gross. „Ovšem pokud máme práci. V tomhle případě práci nemáme... Zbytečně jsme sem šli, Sašo.“

„Máte u sebe hotovost?“

„Nemám,“ řekl.

„Ale zaplatit musíte, když jste si nic neobjednal. Šli jsme naprázdno, Járo.“

„Naprázdno...“ řekl Saša. „To nevádí, stavíme se jindy.“

Pánové se rozloučili a tiše a s úsměvem se odporoučeli.

5.

Julietta

Vstal a v kuchyňce si na pánvičce rozklepl dvě vajíčka. Zítra musí nakoupit, má tu jen kousek tvrdého chleba. A konzervy koupit, a čaj a suchary a lepidlo, pomyslel si. Teď týden nikdo nepřijde, oddychl si. Natáhl se na postel a sáhl po mobilu a vyťukal devět číslic. Ticho. Stávalo se často, že mobilní síť zkolabovala, nebo, a to častěji, že byla mobilní *Společnosti* opravována. Na toto téma svým časem vznikla debata v televizi, jestli jde o neschopnost *Společnosti* nebo naopak o pečlivost v těchto zlých časech mobilní síť zdokonalit.

Přes všechny námitky zvítězila ochota *Společnosti*. *Společnost* je víc než laskavá a snaží se přes všechny objektivní překážky být ještě víc profesionální. Dobro zvítězilo. Úspěch! Profesionalita! Tak psaly noviny. Dlouhý tón. Konečně!

„Ano,“ ozvalo se v mobilu.

„Pan Roman?“

Chvilí bylo v mobilu ticho, jako by volaný zakryl mobil dlaní. A potom... šepot.“

„Volám pana Romana, vidíte?“

„Ano... ano...“ ozval se rozpačitý hlas.

Oddychl si.

„Co si přejete?“

„Já... jen jestli něco nepotřebujete...“ zeptal se nejistě.

„Co bych měl potřebovat? Vy jste dobrý! Samozřejmě, že potřebuju! Ženu zkrotit,“ a zdáli se ozval ženský smích. „Je to taková moje květinka, vid’? Mám s ní samé problémy. Jen se tady předvádí před zrcadlem, všelijak se kroutí, napaňuje. Jen nové šaty, šaty--“

Ozve se v mobilu smích.

„Je tolik marnivá... Ale ano, jsi marnivá!“

Muž zřejmě odhodil mobil, bylo slyšet jen šepotání a smích a milostné škádlení. Po chvíli cítí, jak se jeho pohlaví vzrušilo, dlaně si tiskne k podestě postele. A zaslechne v mobilu horečnaté vzdechy a krátkou hlasitou soulož.

„Julietto!“ zašeptá.

A potom ticho, jen oddychování.

A potom: „Podívej, lásko, květinko moje! Mobil!“

A potom už jen hlasité vypnutí přístroje.

Julietto, zašeptal a pohladil ji něžně po tváři.

6.

Protivný Bóža

Činnost, práci. Opakuje si. Pohlédl na papírek na stole. Třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set... devatenáct tisíc osm set... děleno... Něco začít dělat. Aspoň uklidit byteček, koupit lepidlo, suchary, konzervy a chleba.

Odkládal nákup co možná nejdéle a do prodejny chodil těsně před uzavírací dobou. Hlavně se vyvarovat hádek v prodejně, boje u regálu s tvrdým pečivem a vyhnout se kontrole u vchodu. Lehl si na postel devatenáct tisíc osm set...

Bylo dnes nutné promyslet si pečlivě co koupit. Zboží se nedostávalo, byť regály byly bohatě zaplněny sklenicemi s krevními pochoutkami, se zelím, červenou řepou a celerem. Přesto fronty před obchodem byly, nikdo nemohl předvídat, kdy se doveze aspoň nějaké nové zboží. Přesto byl příkaz, koupit pouze tři druhy jídla, nic víc. Pokud chtěl zákazník něco navíc, byl vykázan, protože zdržuje nákup. Bylo to zcela logické, pořádek musí být, jde o naše dobro, řekl jednou chlapíkům v kontrole.

„Cože?!“ vykřikl na něho ti primitivové. „Abychom vás nevyvedli!“

„Nech toho, Bóžo!“ okřikl jeden toho druhého, „vždyť ten člověk má pravdu!“

Jen ho odvedli na pár minut k provoznímu (malý tlustý človíček, neustále si trhal kůžičku u nehtů), prý jen pochvala a zápis do knihy hostů.

„Průkaz. Občanský průkaz máte?“

„Nemám u sebe,“ řekl.

„Tak očkovací průkaz, lístek do knihovny, tramvajenku...“

„Všechno mám doma,“ zalhal.

„Doma?“

Přikývl.

„Tak se nám tu podepište a já si později číslo průkazu doplním.“

Dobře to dopadlo, pomyslel si.

„Bóžo, zlato, dojdeš s pánem domů, vid’?“

Ohradil se: „To je dobré, vždyť mám jen chléb a — lepidlo nemáte, že?“

„Lepidlo? Kruci,“ podíval se na krvavý palec, „tak leukoplast bych potřeboval. A vy na mě s lepidlem!“

Ten blbec Bóža mu odnesl lehký nákup až před dům. Ochota sama, pomyslel si.

„Ukažte,“ řekl mu, „po schodech to už zvládnou sám.“

Ten primitiv se uklonil, s pousmáním se otočil a pomalu odcházel.

Začala se mu znovu točit hlava, z vyčerpání, anebo z dlouhodobé ztráty rovnováhy? Dlouholetý pocit věčné nejistoty přinesl první kyselé ovoce.

Vzal za kliku, dveře musely být na noc otevřené z důvodu havárie plynu či elektřiny, a otočil se.

Pitomec Bóža s tetováním na obou pažích na něho z dálky hleděl.

Pozoroval ho jako liška zchromlého kolouška.

Podíval se na hodinky, a když v tu chvíli zaslechl přijíždějící tramvaj, vykřikl na Bóžu německy:

„Warum wenn heute?“

Ten blbec máchl rukou a odcházel.

Doběhl k zastávce. Kromě třetí stanice, kdy ho čekala kontrola jízdného, (prý proto, aby někdo nezabíral místo platícím pasažérům), to byla jízda příjemná. Ukázal tramvajenku, kontrolor, s potetovaným hrudníkem až ke krku (proč má každý na sobě tetování, ten příslib, že patří davu?), ale byl klid, kontrolor vystoupil, za dvě stanice ze zadního vozu nastoupil druhý.

Tak zvláštní večerní jízda v tramvaji. Někdo ho celou dobu pozoroval ze zadního vozu a mával na něho. Doklopýtal k zadnímu oknu. Ten darebák Bóža se na něho smál, ukazoval na muže, který na posledním sedadle spal a naznačoval mu, aby mužem zatřásl.

Zakroutil hlavou. Jenže začal škemrat jako malé dítě, *prosíím, prosíím* mnul ručičkami před sebou.

Raději se do ničeho namočit, ale přesto po chvíli mužem jemně zatřásl.

Ten nebožák se skácel na podlahu.

„Je mrtvý,“ zašeptal zřetelně do okna.

„Je mrtvý,“ řekl později Bóža. „Hlavně klid, už se o nic nestarejte,“ řekl,

„pro tu legitimaci si přijdu jindy. Hlavně, a to vám povídám, klid, ano?“

Odvezli koně muže v bílém pytli na starém valníku a tramvaj stejně dál čekala na ukončení protokolu.

7.

U obchodníka

Dnes krásná jízda už nočním městem, muž s hodinkami u ucha na něho zamával, u řeky, v kavárně seděl jen jediný host, skláněl se nad stolkem.

Od Újezdu se tramvaj stočila prudce doprava a úzkou uličkou přijela k pomníku. Venku, přece jenom bylo teď v noci chladno, si hrál malý chlapec. Z písku si stavěl vysoký hrad. Ale hrad byl tak vysoký, že (stihl si pozorně všimnout) se jeho stavba náhle během chvilky skácela. Chlapeček vstal (seděl celou dobu na bobku) a hlasitě se rozesmál a kolem zříceniny začal tančit.

Konečně se souprava rozjela, nahoru kolem hotelu pod zelené stromy. U Hradu vystoupil a pomalu došel na první nádvoří.

„Haló!“ ozvalo se za ním. Prudce se otočil. Přibíhal k němu muž s písťalkou v ruce.

„Tu ho máme, obchodníka!“

Chtěl se bránit, ale muž byl tak milý a laskavý, že dokonce cítil sympatii k tomu muži. Od prvního okamžiku.

„Pojď, je pozdě, ale on jistě nespí. Bude rád, že tě uvidí. Tolik se na tebe těšil! Věříš mi?“

„Vždyť mě nezná,“ slabě se bránil.

„Zná tě, když se chceš s ním setkat. Chceš?“

Kývl.

„Lumíre, vezmi to tady za mě,“ křikl do tmy, hlas se po celém nádvoří rozléhal mezi vysokými domy. A ozvěna volala „měměmě“.

„Támhle, vidíš?“

Opravdu, vysoko ve věži jednoho z oken se svítilo. Světlo bylo tak ostré, že ozářilo celé nádvoří, vlhké dlaždice i obličej jeho průvodce.

„Co to máte s okem?“ zeptal se.

„To nic,“ odsekl. „Támhle do těch bližších dveří a po točitých schodech nahoru. Na dveřích je napsáno—Hele, co je napsáno na dveřích?“ zeptal se.

„Obchodník,“ řekl hlas za ním. Druhý muž, který šel za nimi, držel za ruku malého chlapce s kyblíkem.

„Nu což, my už musíme do služby. Nate, vezměte si toho chlapce a *hajdy*, pospěšte si!“

A potom...

Pak se rozloučili a zmizeli ve tmě. Jen kroky na vlhké dlažbě plné písku dokazovaly, že opravdu odcházejí.

Vzal chlapce za ruku a došel k nejbližším dveřím.

„Já si tady budu hrát,“ řekl chlapec, „jdi sám,“ řekl.

Vzal tiše za kliku, dveře se stejně se skřípotem otevřely. Schody byly točité, to je pravda, ale tolik tolik strmé, pomyslel si.

Cesta nahoru trvala sotva deset vteřin. A přede ním dveře a kostrbatým písmem na papírku utrženém z novin napsáno *Opchod*.

Dveře se náhle prudce otevřely a jakýsi muž vyrazil ven.

„Takový nesmysl!“ vykřikoval, „takový nesmysl! Takový kurs!“ křičel a sbíhal se schodů. „Takový šlendrián!“ ozývalo se ozvěnou z hloubky.

A dál se ozývalo nádvořím „*jánjánján*.“

Zaťukal lehce na dveře.

„Jen dále! Jen dále! Pojd'te dál, příteli!“

Vstoupil dovnitř, malá vysoká místnost osvětlená stolní lampou, světlo předvádělo na stěnách vysoké ploužící stíny. Za stolem seděl malý mužík a maloval něco na papír.

„Mám moc práce. Nespím a stále počítám, co kde ušetřit a kde vydělat. Chápete?“

„Abych se přiznal, moc nechápu,“ řekl.

„Všechno, co chci, si mohu koupit. Není to pro mě problém. Jen zjistit nejlepší kurs, co, kde, a jaká banka. Všechno se dá koupit, drahý příteli. Co si přejete koupit?“

„Já?“ Přišel blíž k němu a nahlédl do papírů na stole. Jen čtverce a kolečka a ležaté osmičky...“

Ten člověk je blázen, pomyslel si.

„Zdaleka nejsem blázen. Kdepak, ani trochu. Vidíte tady ten zvoneček? Ano, tady vedle té lampy s tím podstavcem, který znázorňuje krásného mládence, jenž stínidlo podpírá?“

„Ano, vidím.“

„Tak podobnou lampičku máte doma, vidíte.“

Kývl. A vůbec se tomu nedivil.

„Tak a já zazvoním u okna tím zvoncem, přiletí ti dva blbečkové, a já jim pouze sdělím částku. O ostatní se nestarám. Víte?“

Asi bude dobré hrát s tím bláznem jeho hru. Zdržovat a čekat na svítání. Muž měl skloněnou hlavu nad papíry a pečlivě s pravítkem kreslil čtverec.

„Pojd'te, jen pojd'te. Blíž. Vidíte?“

Nahnul se muži přes rameno.

„Tři sta sedmdesát osm,“ řekl muž, „takový je dneska kurs.“

Muž vstal a se zvoncem v ruce zazvonil na celé nádvoří.

Otočil se a sbíhal se schodů, vnímal písek pod nohama, vlažný jarní červenový vzduch plný rozkvetlých stromů, a zastavil až před dveřmi domu, kde bydlí.

Zavřel dveře u svého bytu a pohlédl na podlahu.

„*Tři sta sedmdesát osm*“, bylo napsáno na lístku, „*takový je dneska kurs*“.

Za okny bylo ráno. Slunce pražilo do oken. Byl krásný červenový den.

„*Navštívit přítele co nejdřív*“, zapsal si do poznámek.

Zatáhl závěsy a unavený šel spát.

8.

Vzkaz na papírku

Byl ještě den, když se probudil. Ten vzkaz na papírku mu nedával spát. Vhodil zmuchlaný papír do koše, na to si dobře vzpomněl. Tady! „*Tři sta sedmdesát osm, takový je dnes kurs.*“ Prohlédl si lístek proti oknu. Na druhé straně lístku bylo pár čísel *Jf3, Jf6, obvyklé vyčkávání, c4, g6, jasná reakce Jc3, Sg7, ...*

Patrně pisatel použil kus papírku, který nepotřeboval.

„Našel jste to?“

Čísi hlas šeptal za dveřmi. „Haló?!“

Došel do předsínky.

„Ano,“ řekl tiše.

„Požádal mě ten pán z kavárny,“ řekl známý hlas. „Moc vás prosí, abyste se u něho dneska zastavil. Moc jste nespál, co? Tak řeknu, že přijdete zítra! *Jupí* ten bude mít radost!“ Slyšel, jak hlas volá z hloubi domu. Otevřel skříň, ale byl za celou tu dlouho noc tak unavený, že si lehl do postele a během chvíle usnul.

9.

Hovor s trpaslíkem

Nedávno se, jen tak zkusmo, dovolal jistému panu Františkovi. Nebo Jindřichovi, to už si nevzpomene. Muž byl tak laskav, že si na rozhovor udělal čas. Prý se na chvilku probudil. Zeptal se ho, jak se mu daří.

Prý výborně.

Zeptal se, jak zvládá tuto podivnou dobu.

„Podivnou?“ usmál se. „Proč podivnou, človíčku?“

Než se stačil zeptat, odpověděl: „Mám Somnis? Mám? Jsem v bezpečí? Jsem. Prospím celé dny a noci, nic mě netrápí. A mám krásné sny!“

„Jaké?“ zeptal se.

„Jaké? Upřímně, neznáme se, nikdy se nepotkáme... Víte, já byl vždycky malého vzrůstu a tak... to se mi s chutí zdá—“

„Co se vám zdá?“ zeptal se.

„Že na všechny lidi, které jsem v životě potkal, a ve snu potkávám znovu, že na ně z výšky močím.“

Mlčel.

„Asi vám není příjemná taková upřímnost, ale věřte mi, je to můj nejkrásnější sen. Jenže, já ten sen brzo zapomenu, tak musím zase jít spát, víte?“

V mobilu bylo ticho. Bylo ticho, jen venku za oknem byl slyšet klapot koňských kopyt.

10.

Hra v šachy

Proč to odkládat? Oblékl se, vložil papírek do kapsy a zavřel byt. Na zastávce byli tři lidé, muž a žena a dvě malé děti. Vstoupil do vozu a sedl si na první sedadlo hned u řidiče. Cesta probíhala pokojně, na balkoně nikdo nestál, nikdo nevolal na souseda o patro níž.

A opravdu! Z kavárny na něho mával jakýsi muž a ukazoval na jakýsi papírek v ruce. A naznačoval, aby vystoupil.

Vyskočil z tramvaje a přeběhl ulici. Muž mu srdečně u vchodu podal pravici a naznačil s prstem u rtů, aby ho potichu následoval dovnitř kavárny.

„Pojďte poďte, tady...“ a ukazoval na šachovnici na stole.

„Podívejte... Jezdec na f3, černý jezdcem na f6, to je obvyklé vyčkávání, nic neříkající tah, jak byste vy pokračoval?“

„Já? Jezdcem na c4, vy byste musel...“

„Musel? Jak víte, že bych šel jezdcem na g6? Máte pravdu. A vy?“

„Já jezdcem na c3.“

„A já jezdcem...“ chvíli přemýšlel.

„Vy střelcem na g7.“

„No to je výtečné!“ zajásal. „Jak to všechno víte!“

Usmál se: „Kdepak nic nevím, přečetl jsem si vaši poznámku na lístku.“

„Na lístku? Pravda. Kdysi jsem si něco poznamenal, ale to je už dávno...“

Muž se náhle otočil k oknu a začal na mávat na jakéhosi muže v tramvaji a ukazoval mu, ať vystoupí z vozu. Také rychle vyběhl ke dveřím kavárny a srdečně nově příchozího vítal a vedl ho ke stolku se šachovnicí.

Otočil se a došel k pokladně. A zaťukal mincí o popelník.

Za chvíli vyběhla servírka, rudá v tváři, s očima šťastně rozšířenýma a v běhu si upravovala sukni.

„Promiňte, musela jsem vzadu... však vy víte,“ a usmála se na něho.

„Sem pudeš!“ ozvalo se zezadu.

Dívka máchla rukou: „To je ten otrava Willy...“

„Platím,“ řekl v rozpacích.

„Vy?“ usmála se. „Však jste nic neměl ani kávu...“ a pohladila ho lehce po tváři, „ani mine...“

„Jak se jmenujete,“ zeptal se potichu.

„Ach, já? Lenka...“

Uchopil něžně její ruku a přidržel si ji u své tváře.

„Máte tak jemné dlaně... Tady ty dva prsty... Máte ruce jako žabička, jako ptáčátko...“

„Půjdeš se mnou dozadu? Stejně tady žádný host není...“ pohládila ho po tváři, „kromě těch dvou bláznů. Ti tady budou dlouho.“

„Jak dlouho?“ zeptal se.

„Než vystoupí další cestující z tramvaje. Tak pojd’!“

No, to se mi snad zdá, pomyslel si. A jestli je to sen, je krásný.

Neobyčejně krásný...

11.

Lenka

Tři týdny na ni myslel, jako blázen jezdil tramvají ke kavárně, jenže vždy byla vevnitř tma. Jednou, snad dvakrát vystoupil a klepal mincí na skleněné dveře. Přišel mu otevřít šachista, ale vůbec si nevzpomněl, že spolu před časem hovořili.

„Nevzpomínám si,“ řekl s úsměvem, „víte, já řeším šachové úkoly a na ostatní si nevzpomínám,“ usmál se. „Ale jestli tady někdo je? Kdepak, jsem tu sám.“

„Byla tady jedna servírka,“ řekl a uchopil muže za klopy. „Je to tak?“

„Nevím, opravdu nevím...“

„Willy!“ zavolal ten muž.

Ve dveřích, vzadu, kde byla patrně kuchyně, se ukázal svalnatý muž a utahoval si pásek.

„O vo co de?“ řekl.

„Ale ano!“ vykřikl. „Ten hlas! Vy znáte servírku! Lenka se jmenuje!“

„Není tu.“

„Ale ano, jste to vy! Podle hlasu vás poznávám.“

„Nevotravujte.“

Obrátil se a odcházel.

„On si opravdu nic nepamatuje. Ano, kdysi tady s jednou obcoval... Řval u toho, pěkný kanec. Ale její jméno? Nevím...“

Muž se otočil a usedl za šachovnici.

12.

Podivný přítelův vzkaz

Přestal do kavárny jezdit, protože ho rozptýlila jedna nepříjemná příhoda. Žádný zvonek, žádné předvolání, jen krátký vzkaz pode dveřmi. „Rozhodně za mnou už nechod'. Knihu si ponechej.“

Zvedl mobil a vytočil číslo.

„Prosím,“ ozvalo se.

„Tady Michael, jsi to ty?“

Volaný zakryl sluchátko, přesto slyšel, jak volá:

„Sašo, zase je to ten samej! Už po třetí.“

„Haló,“ ozvalo se ve sluchátku, „proč voláte? Nechte nás pracovat.“

„Je to číslo mého přítele?“

„Samozřejmě, že je.“

„Mohu s ním mluvit?“

„Ukaž,“ ozvalo se ve sluchátku.

„Neber mi to, Járo!“

Druhý hlas: „Běžte se vyspat přáteli, sem už nevolejte.“

Mobil ztichl.

Zase ta hrozná panika. Třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set... devatenáct tisíc... přepadl ho studený pot. (Jestliže přestane počítat, může se stát další neštěstí, to ví.)

„Julietto, lásko!“ zvolal.

Pohládl ji po vlasech, líbal po celém těle a po chvíli do ní vnikl.

Jen její slabé vzdechy a jeho sténání se ozývaly, zcela jistě nemohly sousedy vyrušit.

13.

Podivná debata o subjektivismu

Konečně nějaká činnost! Druhý den ráno zavřít dveře, ubezpečit se, že dveře jsou zavřené.

„Co to tady bylo za randál, včera v noci!“

Soused ve spodkách si hladil potetovaná prsa.

„No?“

Mlčel.

„Návštěva, co? Proutníku. Řvali jste tady na celej barák.“

Soused si přiložil dva prsty k ústům a mezi ně vsunul jazyk. Tak odporné gesto! Sbíhal se schodů. Raději ho nevidět!

Letěl kolem zdi, ani se nemusel podpírat. Asi jsme to přehnali, budou si muset dávat větší pozor, pomyslel si.

U tramvajové zastávky stálo deset, dvanáct lidí a hleděli do výlohy na televizní přijímač. Takto vybavena byla každá ulice ve městě. Kdo chtěl, mohl sledovat projev i doma, jenže televizní vysílání bylo stále zdokonalováno, málo kdy doma televize vysílala. Alespoň takhle mohl získat občan pravdivé zprávy o městě, kde žije. Spravedlivé a objektivní. Toto setkání se světem, jediné možné střetání s druhými, bylo velmi žádané. Spousta lidí už od ranních hodin vystupovala v televizních debatách a všichni ochotně sdělovali veřejnosti svoje zážitky se Somnisem.

„Je to něco úžasného,“ tvrdil jakýsi pán ve studiu, „prožívám nejkrásnější období ve svém životě. Víte,“ řekl šťastně, „přiznám se: léta jsem trpěl nespavostí. Stres, přemíra práce, rodina... A nyní? Ráno si vezmu prášek, počkám dvacet minut a – spím. Jako miminko! A večer se probudím, něco málo sním a jeden prášek a spím. Ani nevím, jestli mám rodinu, a práce počká...“

Muž si otřel dlaně o kalhoty.

„Pojďme, dáme slovo jinému hostu. Prosím, máte slovo.“

Musel se usmát, když zahlédl toho člověka. Vlasy na pěšinku, menší a hubený...

„Cítím se výborně, spím a jsem spokojený.“

Muž pohlédl prosebně na moderátorku.

„A máte co říct? Služby fungují? Jste spokojený...“ napověděla mu.

„A jsem spokojený.“ Muž si oddechl.

„Pojďme, poslechněme si krátkou přednášku o Berkeleyho subjektivním vnímání...“

Obrátil se a došel na zastávku. Tři lidé, dva dospělí a pes.

Nasedl do vozu.

14.

Malý chlapec

Sedl si na první sedadlo za řidičem.

V kavárně nikdo nebyl, ani muž sklánějící se nad šachovnicí. Jen tlustý Willy v zástěře zametal chodník před vchodem. Než se vůz rozjel, uviděl, jak náhle odhodil koště a rozběhl se jakési dívce.

Byla to Lenka. Willy ji objal a začal jí šeptat cosi do ucha.

A nahoru k Hradu, a dál pár stanic do Nového Světa. Tady někde jeho přítel bydlí. Zaklepal u prvních dveří.

Chtěl se zeptat na číslo jeho domu, ale než otevřel ústa, pohlédl do tváře člověka, kterého zcela určitě už kdysi viděl.

„Co si přejete?“ zeptal se ten muž. „Vidíte? Jsem na odchodu.“ Rukou mu lehce zastínil pohled, aby neviděl do jeho domu.

Ale ano! Viděl ho! Schoulený v kabátu, teď zpola opřený hlavou o zeď, s rozčuchanými vlasy...

„Určitě jsem vás viděl!“

„Nechte mě člověče. Cožpak nevidíte, že spěchám? No, dobrá,“ zamkl dům, „ano. Přiznávám. Tenkrát na stanici. Vidíte, neumřel jsem.“

Otočil se a přes rameno řekl rázně: „Sbohem.“

Muž se zastavil a vrátil se k němu.

„Koho hledáte?“ řekl smířlivě.

„Menší, vlasy na pěšinku, hubený... „

Muž ukázal na dům s bílými okenicemi.

„Támhle. Ale už mě omluvte, spěchám.“

No jistě! Že mě to nenapadlo! Ten člověk v televizi je jeho přítel! Změnil se. (Ale jestli také začínám zapomínat...! Projelo mu hlavou.)

Došel k domku a zazvonil. V domě bylo ticho. Zazvonil znovu.

„Stačí otevřít dveře, on nezamyká...“ ozvalo se za ním.

Malý chlapec si hrál na chodníku a naznačil gestem, ať vezme za kliku dveří.

Vstoupil do domu.

„Haló? Haló!“ Ozvěna se ozvala slabým „alóaló.“

V domě byly zatažené záclony. Chtěl rozsvítit, ale světlo nesvítilo. Roztáhl závěs a rozhlédl se kolem sebe.

Na zemi ležely rozházené papíry, v koupelně vyházené drobnosti, v kuchyni někdo rozmontoval dokonce i výlevku u dřezu.

„Haló?“

Nikde nikdo.

Zavřel tiše dveře domu.

15.

Přítelův vzkaz

„Krásná procházka dolů ulicí až k Chrámu. Ta mě uklidnila. Zase jsem se cítil na chvíli šťastný a uvolněný,“ napsal si večer do svých poznámek. Někdy z přemíry samoty si psal drobné glosy, pár gnómů, postřehů, domněnek.

Samozřejmě, že právě tohle ti dva hledají, když přijdou na návštěvu. Tolikrát přišli do bytu, ale nikdy nic nenašli. Lampa zůstala na svém místě, do podstavce lampy se nedívali.

Pohlédl na poznámku: „Rozhodně za mnou už nechod'. Knihu si ponechej.“

Proboha, snad už mě také neopouští paměť! Vždyť si ani jeden Somnis nevzal. Nikdy! A nikdy nevezme. Možná, že jen nevyspalý, že je ze všeho vystresovaný. Unavený z toho všeho.

Spát. Spát a spát... Zapomenout tohle všechno, ten děsný necit. Tu absurdní dobu přehnané laskavosti a předstíraného dobra. A přitom by stačilo málo: sestoupat se schodů, otevřít dveře a dojít k bordelu za rohem a vyhledat prvního překupníka se Somnisem. Pár bankovek, a rychle domů, a zapít prášek. A veškerý stud z prohry by byl pryč, zmizel by...

„Miláčku,“ obrátil se na Juliettu, která seděla v křesle a četla si, „chci spát...“

Nic neřekla, ani slovo, pousmála se a lehce kývla.

16.

Cesta za přítelem

Druhý den nasedl do tramvaje. Ve voze sedělo šest lidí, tři muži, dvě ženy a dvě malé děti. Na balkoně nikdo nestál, slunce pražilo na chodník a ani v kavárně nikdo neseděl. Ani muž sklánějící se nad šachovnicí. Jen tlustý Willy v tom parnu zametal chodník před vchodem. Než se vůz rozjel, uviděl, jak náhle odhodil koště a rozběhl se k Lence.

Objala ho kolem krku a cosi směšného mu šeptala do ucha.

Stanici za Hradem vystoupil a pěšky došel k přítelovu domku.

V domě byly zatažené záclony. Zaklepal, dveře nebyly zavřené. Vešel, roztáhl závěsy a rozhlédl se kolem sebe.

Na zemi ležely rozházené papíry a hadry, v kuchyni někdo montoval výlevku u dřezu.

„Haló?“

Nikde nikdo.

„Jen pojd' dál,“ ozvalo se za mnou, „mám tu nepořádek...“

Přítel klečel na kolenou, letmo se otočil a řekl:

„Kdo jste!“

„To jsem já, Michael, přinesl jsem ti tu knihu.“

„Nevím nic o knize a vás neznám!“ Vstal a otíral si ruce do mastného hadru.

„Tvůj přítel...“ Uchopil ho za paže. „To jsem já, Michael! Tolik jsme toho spolu prožili!“

„Nevím... Opravdu nevím.“

„To se mi snad zdá...“ řekl si, „ty bereš to svinstvo! Probuď se!“

„Nezlob se,“ řekl přítel, „ale jsem strašně ospalý. Jdi pryč! Pryč odtud. Vidíš, ani jsem nezastlal. Jdi už! Jdu spát.“

Lehl si do postele, zavřel oči a v tu ránu spal.
„Spí, co? Že spí?“
Kdosi za ním pootevřel dveře.
„Ani nevychází ven. Prospí celé týdny,“ tiše řekl chlapec.
„Kdo mu to svinstvo nosí?“ zeptal se.
„Jeden od domovní služby. Určitě mu to dávají. Ale,“ zarazil se, „ke mně jsou milí.“
„Pojď, jdeme odtud.“
Uchopil chlapce za ruku a zavřel dveře.
„Nikam nepůjdu!“
„Proč?“
„Neznám vás. Pustte mě!“
„Jak chceš,“ řekl.
Chlapec se otočil, přeběhl na druhý chodník a tam se zastavil.
„Jak se jmenuješ?“ zavolal na něho.
Chlapec na něho zamával a zmizel za rohem.
Zpoza rohu na něho hleděl muž.
„Haló,“ volal, „už sem za ním nechodte. My s Járrou se o něho postaráme, není třeba sem chodit. Viděl jste? Spí. Ostatně,“ usmál se, „sám jsem vám nesl jeho vzkaz.“ A dodal: „Prosím vás, buďte rozumný.“
Procházel dolů ulicí, pojmenovanou po básníku Pablo Nerudovi, a míjel zavřené krámky. Tady byla kdysi prodejna loutek, a tady jediný obchod s potravinami, a tady obchod s průzračným třpytivým sklem, a tady dvě ohromné sochy mouřenínů s lesklými palci u nohou, přej si něco, všechno se ti splní...
A kolem ticho. Nikde nikdo. Jen jeho kroky se odrážely od fasád domů.
Konečně zaslechl čísi hlasy a potlesk.
Seběhl dolů na náměstí.
Hlouček lidí zíral do výlohy a sledoval televizní přenos.
Znechuceně se odvrátil a pomalu se vracel domů přes prázdný most.

17.

Rozhovor s Juliettou

Činnost! Jestli nezačne něco dělat, cokoliv smysluplného, zhrouť se. Ten den v noci pověděl Juliettě všechno o příteli, o chlapci a o dění v městě. Do rána probírali všechny možnosti útěku. Zmizet. Utéct od toho všeho. Zanechat byt, jak je, jen s kufrem a s tím nejdůležitějším odtud zmizet. Zmizet zmizet zmizet!
To byl snad nejhezčí sen, říkal si, když se ráno probudil.

Úraz

„Je to teď stále více stejné. Každý den je pro mě delší. Uvědomuji si, že mě čeká život bez jakýchkoli peripetií. Dlouho jsem si to nechtěl přiznat, velice prudce jsem se rozběsnil, když mi to někdo z mých známých naznačil. Báł jsem se něco podobného vůbec připustit, natož to přiznat, ale je to tak. Skončit jako ostatní kolem, pouze ve vzpomínání a ve snech... Já se také vzpomínám nevyhnu, ani nechci, ale chci vzpomínat jinak, bez lítosti a křivd. Dříve, když jsem se někdy nahlas zamyslel — záměrně si chtěje s druhým popovídat —, vždy skončila naše debata stejně: ukřivděnými poznámkami a obhajováním mých neúspěchů. Přišel jsem tedy na to, že je lepší být zticha. Anebo vzpomínat jen tak, pro sebe.“

Poslední zápis uložit do lampy, uklidit byteček a potichu hluboko v noci opustit byt.

Jízda prázdnou tramvají. Řidič před ním si ho pečlivě prohlížel, na podlaze ležely noviny, zvedl je a začal je číst. O řidiče se nestaral. Vůz zastavil u nádraží a v tu chvíli...

„Poslouchejte pane, co tady tak v noci? Mám zavolat službu? Postarají se o vás...“ Hlas řidiče zněl mile.

„Ne. Jen to ne!“ řekl a přitiskl si kufřík k prsům. „Proboha nevsímejte si mě, já... já raději vystoupím. Ano,“ pohlédl z okna do tmy ozářené několika lampami, „vidíte? Tamhle bydlím!“

„Ukažte, pomohu vám s tím kufříkem.“

Vytrhl mu kufřík z ruky. „Ne! Já sám!“ vykřikl.

Vylezl z vozu a spěšně zmizel ve tmě.

To tak, pomyslel si, když si sedl v čekárně na lavici. Kufr nesmí ztratit, doklady nemá, to je v pořádku, pár sušenek a jídlo a peníze. Jednou ho najdou, s tím počítá a naleznou u něho i kufřík. Klíče! Proboha, má u sebe klíče od bytu! Vyskočil a vyběhl z čekárny do tmy. U nejbližšího kanálu vhodil klíče pod špinavou litinovou mříž. Zaslechl tiché cinknutí.

A za sebou uslyšel krátké zafunění. Otočil se, do obličeje mu skočila ohromná krysa. Cítil obrovský smrad, ostré drápy se mu zaryly do obličeje. Ještě zaslechl zakvičení dvou tří krys, které ho svou silou povalily na zem. Zakřičel o pomoc. Pištěl bolestí, mlátil kolem sebe rukou, druhou rukou si přidržoval kufřík u hrudi.

„Mrchy hnusný!“ ozvalo se nad ním. Dostal omylem jednu ránu tyčí, ostatní údery v té tmě přesně zasáhly pištěcí krysy.

Něčí ruce ho zatáhly do čekárny.

„No vy vypadáte,“ řekl kdosi a mokrým hadrem mu otíral krvavé šrámy v obličeji.

„Tady nesmíte v noci čekat venku. Proč jste tam člověče lezl!“

Sykl bolestí.

„Kdepak, tohle chce sešít. A tady taky! Teda člověče vás pěkně zřídili!“

„To je v pořádku,“ zašeptal, „musím koupit lístek.“

„Kdepak! Chcete napít? A řeknu vám, kudy k doktorovi. Počkejte, přinesu vodu...“

Jen muž zmizel, otočil se a s šátkem u obličeje vběhl do tmy.

Ušel několik desítek metrů a zcela vyčerpaný se sesul na vozovku.

19.

V nemocnici

Něčí ruce ho pohladily.

„Julietto,“ zašeptal ve spánku.

„Tak jste konečně vzhůru! To to trvalo...“

Pokusil se sednout si na postel.

„Ležte. Máte horečku. Dostal jste injekci, a obličej máte zašitý. Dvě ošklivé rány... Přivezli vás promrzlého a s nehezkou zimnicí. No, řeknu vám, měl jste namále. Chcete se napít?“

Oči měl zavázané. S vděkem se napil chladného čaje.

„Jste v nemocnici. Klid... Měl jste vysokou teplotu. Člověče, mohl jste dostat tyfus. Víte to? Jo. A dovezli jsme vás sem. Přišel jsem se na vás podívat. Ležíte tu už týden.“

„Jsem utahaný.“

„Máte zápal plic, ještě si poležíte. Poslyšte, někdo vám vzal doklady, nevíte o nich?“

20.

Ztráta osobních dokladů

„Mimochodem, někdo vám vzal doklady,“ řekl lékař za stolem.

Obvazy ještě nezmizely, ale cítil, že oko nebylo už tak oteklé, horečka zmizela.

„Anebo jste je ztratil... I to je možné... Prohledali celé nádraží. Klíče ani doklady nejsou. Vzpomenete si? Mohl vás někdo přepadnout.“

Zakroutil hlavou.

„Pojďme, podívám se na to vaše oko.“ Lékař sejmul gázu z očí.

„Vypadá to výborně. Vidíte?“

Rozhlédl se opatrně po pokoji, ostré světlo ho oslnilo.

„Měl jsem zatáhnout závěsy, vidíte? Nebolí?“

Lékař si sedl za stůl a položil si před sebe papíry.

„Tak a teď spolu vyplníme dotazník. Chápete, je to nutné. Jméno... Chcete vodu?“

Kývl hlavou.

Lékař vstal a donesl mu sklenici.

Chtěl se napít, ale ve sklenici voda nebyla. Už se mi zase něco zdá, pomyslel si.

„Nezdá se vám to. Všechno je v pořádku. Ale nejdřív to jméno...“

S tím musel počítat, když se nechal záměrně chytit. Teď pro něho začíná ta nejtěžší zkouška.

„Jméno...“

Hleděl mlčky do země.

„Poslyšte, chceme vám pomoci. Abyste se mohl vrátit domů, tady vás dlouho držet nemůžeme. Chápete? Vy nevíte, jak se jmenujete?“

Mlčel.

„Kde bydlíte? Ulice... Zaměstnání...?“

„Kde pracuje vaše žena?“

„Je doma?“

Kývl hlavou.

„Ale kde doma?“

Zarytě mlčel.

„Tak nic,“ plácl se lékař do stehů, „necháme si vás tady, ale dlouho tu nesmíte být. To víte, málo lůžek... Dostanete jednolůžkový pokoj, nahoře u půdy. Souhlasíte?“

Přikývl. Výborně, pomyslel si. Získá čas a promyslí si, jak dál.

21.

Nemocniční pokoj

Větší pokoj, patrně bývalá chemická laboratoř, pod úzkým podlouhlým oknem litinové zašlé umyvadlo s vyrytými vzkazy a lascivními obrázky, střípek mýdla, židle a stolek a kovová skříňka, ručník a staré bačkory pod postelí.

Sedl si ke stolu a pozoroval okénko ve dveřích. Může se kdykoliv prozradit, pohybem, smíchem, pitomou reakcí na jejich otázku. Přijdou, samozřejmě, že přijdou, s tím musí počítat.

Dlouho byl klid, jen třikrát denně jídlo, všichni ochota sama, jen samé ohledy, lezlo mu to krkem.

Jídlo mu bylo protivné, začas stával nad umyvadlem a strkal si prst do krku, aby se konečně jídla zbavil. Věděl, že nesmí zeslábnout, ale z té vlezlé ochoty, jak mu pokrm byla přinášena, se doslova zvedal žaludek.

Přihlásil se opět ten pocit teroru dobra, že ztrácel časem chuť bojovat. Ovšem, to byl zřejmý úmysl, to věděl.

„Haló pane! Jdeme na mytí,“ probudil ho hlas hluboko v noci.

Nic neviděl, v té tmě ani stíny nezahlédl. Dvoje paže ho lehce uchopily a další dvě ruce ho něžně svlékly.

„A půjdeme,“ řekl druhý hlas.

Procházeli dlouhou tichou chodbou, ten šustot jeho bačkor nikdo nemohl slyšet. Pokusil se zakašlat.

„Tiše, tiše,“ řekl hlas, „ať vás nikdo neslyší. Tiše, tiše...“

Druhý otevřel velkou místnost, patrně pitevní sál, všude dezinfekce, kovový stůl. A hadice zavěšené na zdi.

„Ať si lehne,“ řekl hlas.

„Lehni,“ řekl druhý.

Ruce ho položily na kovový studený stůl a druhý mu zavázal ruce mastnými koženými řemeny.

„Žádný strach,“ řekl hlas, „to jen abyste nám nespadnul.“

Druhý pustil hadici a voda byla příjemně teplá, čechrala mu něžně vlasy, omývala mu slastně tělo.

Po půl hodiny naznačil, že chce vodu vypnout.

Studená voda ho drásala do stehů, do přirození, do prokřehlého trupu.

Zvedl hlavu. Nikde nikdo, hadice byla opřena o opěradlo židle a jako had se zběsile kroutila.

Položil si hlavu, zavřel oči a pomyslel si: tak hnusný hnusný sen.

22.

Zřízenci

Probudila ho ošklivá zimnice. Jeho tělo se třásl, horečka vyletěla během hodiny po probuzení.

„Jak je vám,“ zeptal se lékař. „Spal jste dva dny. Dostanete injekci a najíte se.“

Lékař kývl prstem.

Dva zřízenci v gumových zástěrách přinesli studené prostěradlo, ruce ho něžně zvedly a zabalily do obkladu a přikryly dvěma dekami.

„Budete spát,“ řekl lékař.

Dveře klaply. Bylo ticho.

„Bude spát, Járo,“ řekl jeden hlas.

A druhý odpověděl:

„Můžeme jít, Sašo... Můžeme jít...“

Dveře zaklaply.

Zůstal konečně sám.

Zavřel oči a přál si, aby co nejdříve usnul.

23.

Rozhovor s lékařem

Probudil se ve své posteli, nikde nikdo, ticho, jen ten nepříjemný zápach, kyselá zatuchlost, která se nedala vyvětrat.

V poledne zaslechl klepání na dveře.

„Mohu dál,“ lékař se na něho usmíval. Přisedl si k jeho posteli.

„Dobře jsme udělali. Mám z toho radost. Jen jsme u vás záměrně uspěchali ten zápal plic. Někdy, víte, je lepší chorobu vyprovokovat, urychlit ji, chápete?“

Neřekl ani slovo.

„Jenže nastaly další problémy. Abyste rozuměl--“

Lékař se odmlčel. „Vím, že mi rozumíte... Poslyšte,“ řekl lékař a trpělivě se usmíval: „Tady vás už nemůžeme držet. Chápete? Jediná možnost...“ lékař se zamyslel, „jediná možnost je... psychiatrie.“

Mlčel.

„Odvezou vás, nemusíte se o nic starat, jídlo, práce v parku, a samozřejmě... to musíte pochopit, pár laciných přednášek...“

Lékař se usmál: „To vypadá dobře, že? Poslyšte,“ lékař se nad něho naklonil a řekl tiše: „Já s tím vším nesouhlasím, věříte mi? Ale mně nezbyvá nic jiného. Ale pomohu vám, jak jen budu moci. Odvezou vás za město, klid... Nic vám neprovedou, tam se můžete skrýt, jasné? A tam můžete mluvit bez obav...“

Mlčel.

„Jak chcete...“

Lékař vstal a podal mu ruku.

„Ať se vám daří,“ řekl.

„A teď spěte,“ dodal, než za sebou zamkl dveře.

24.

V léčebně

Jestli někdy zažil pohodu a klid a uvolnění, bylo to tady. Útulný zámeček daleko za městem v rozlehlém parku, všude květiny a hluboké lesy, prý nikde plotem ohraničené. Proč taky, asi málokdo by odtud sám od sebe utíkal. Velmi slušné chování personálu, lékaři i sestřičky velice ochotní, pacienti ohleduplní, ráj na zemi.

Ráno snídaně, práce v parku, oběd, odpolední odpočinek, stolní hry a večere. A večerní zábava. Klid a bezpečí.

Seznámil se zde s pacientem, o trochu mladším, který zde pobýval (jak aspoň tvrdil) dva roky. Tento mladík trpěl obsedantní potřebou útěku. Pravda, byl v druhé skupině, kdežto on byl v první (skupiny se jmenovaly Housata a Vlci – mladík byl už ve Vlcích) a už chodil na samostatné pohovory. Jeho problém byl (sám se mu přiznal), že jednou usnul v parku. Byl nemilosrdně odvezen na kraj sanatoria a bez milosti ponechán svému osudu. Tři dny a tři noci nic nejedl, pil vodu z louží a hledal usilovně cestu zpátky.

Přiznal se jednou večer na chodbě, že požil Sortis, který mu podstrčil jiný pacient. Musel při pohovoru přísahat, že nikdy už tabletu nepozře.

„Mimochodem,“ zeptal se jednou nenápadně mladíka, „co se děje při těch pohovorech?“

„Nejsou to pohovory, tak jak si je představujete, takové, že by pacient hovořil s lékařem. Toto jsou dost nudné přednášky. Pravda, obvykle se mi z nich chce zvracet.“

„Prosím?“ podivil se.

„Jo. Zvracet,“ řekl mladík. „Nevidím východisko z toho všeho. Tohle dál nevydržím,“ usmál se smutně.

Týden nato očekával mladíka při snídani marně.

25.

Subjektivní solipsismus

Kolik týdnů tady je? Nepočítal to a byl překvapen, když jednoho rána byl pozván lékařem na pohovor. S jistou trémou se dostavil v erárních teplácích do tělocvičny.

Rozhodně, vzpomněl si na mladíka, neviděl na pohovoru nic tak hrozného. Tělesné cvičení a nudná přednáška o filozofii, ani si ta všechna jména pořádně nezapamatoval. Nuda, nic víc. Probíral se solipsismus, kolikrát už podobné přednášky slyšel v televizi. Subjektivní solipsismus mu lezl krkem. Nic nového. Nuda. A konečně se zvoláním „pryč se solipsismem!“ rychle odkráčel k obědu.

Chudák mladík. Nechápal, z čeho musel být tak zhnusený. Vždyť je to obyčejná přednáška, spousta životopisných dat, jména filozofů se mu pletla. Newton, Descartes, Berkeley... Nuda. Ovšem nutno přiznat, že chování zřízců a lékařky bylo velmi slušné. Pryč se solipsismem? Proč ne?

26.

Obtížný hmyz

Ovšem, po čtvrt roce mluvil jinak. Jména jako Schopenhauer nebo Stirner, nebo Plotinos se mu v hlavě pletla, celá ta epistemologická skepse, o které se vedly debaty, mu byla zcela fuk. Veškeré přednášky se týkaly problému subjektivního vnímání světa, dopustit, dovolit něco takového v mysli, by prý bylo největší zlo, kterého by se mohl člověk tolerovat. Věčně omílané téma přestat svět vnímat subjektivně, bylo patrně pravdivé a jediné možné. Nastal prý věk objektivního vědomí, situace ve světě je tak katastrofální, že zbývá jedno jediné východisko – podřídit se vedení a přestat se zabírat minulostí a hlavně budoucností. Asi za rok mu bylo oznámeno, že je přeřazen k Vlkům. Spokojeně to oznámení přijal. Všechno se zatím dělo, tak jak má. Má klid, stravu, zapomíná s odstupem času vzpomínat na Juliettu, na přítele, na svůj byt, na malého chlapce. I na Lenku. Vše probíhalo k jeho nejlepší spokojenosti.

Samozřejmě, děly se zde nepříjemné věci: ustavičné hádky v jídelně, a pak ty odporné chvíle ve sprchách. Předráždění pacienti na sebe pořádali hony a následné bitky. A v noci pak masové noční orgie. Nemohl večer spát, až nahoru do jeho pokoje bylo slyšet řev a sténání. Nikdy se těchto her nezúčastnil, raději chodil nemytý a neoholený.

Ano, vypadal jako blázen. Dlouhé vlasy, vousy, pohublý, stále víc se podobal druhým pacientům, tělům bez duší a bez vlastních názorů. Den za dnem s hrůzou zjišťoval, že ho tenhle pavilon pomalu zabíjí. Nic tragického se nedělo, ale představa tak podivného bezpečí, jak si jej před pár měsíci představoval, ho ničila.

„Nevidím východisko z toho všeho. Tohle dál nevydržím...“ pomyslel si. Žádné vzrušení, podivná jistota, jasný scénář dní a měsíců. Nic nepředvídatelného. Nuda. Jen důsledné vymývání mozků. Ustavičné litanie o subjektivismu ho otravovaly. Chtělo se mu zvracet s z těch několika málo pravd, které se den po dni neustále opakovaly.

Tak tohle se mu nepodařilo, schovat se před světem jako zbytečný hmyz. Chtěl získat čas? Proč? K čemu? S hrůzou zjistil, že pohovory o subjektivismu se začaly projevovat. Ztratil jakoukoli víru, začal podléhat vědomí davu. Už přestal vnímat sám sebe, přestal myslet za sebe a na sebe.

Přece nikdo tady nemohl poznat jeho duševní postupy. A přece...

...šel si večer lehnout, ukrytý před řevem z umývárny, snad ani pořádně neusnul, když do jeho pokoje vešli dva muži. Celí v bílých pláštích, v kápích na hlavách. Vypadali jako popravčí četa, usmál se v duchu. Co se dělo potom ho poděsilo. Jeden z nich přistoupil k jeho lůžku a druhý mu podal velkou rybářskou síť. Jedním máchnutím ho tou sítí přikryli. Jako obtížný hmyz byl lapený a vytažený až ke stropu. Páni, ti mládenci mají

ale sílu, pomyslel si, a musel se tomu v duchu usmát. Oba muži se otočili a s tichým klapnutím dveří odešli. Zůstal zavěšený vysoko nad postelí, ale strach necítil. Ostatně, mají ti chlapíci pravdu, pomyslel si v duchu, je zbytečný hmyz, a musel se usmát. Muselo být již ráno, za okénkem svítalo, když uslyšel velkou ránu. Síť se s ním utrhla a jeho tělo přistálo vedle postele.

27.

Laskavý soused

Bolestivá rána ho probudila. Ležel vedle postele s pohmožděným bokem. Pomalu se rozhlédl. Všechno při starém, pomyslel si s úlevou. Postel, stůl s lampou, u okna sedí Julietta, všechno, jak má být. Pomalu vstal a prošel se bytem. Všechno při starém. Nikdo tady nebyl. Uvědomil si, že už zase blázní. Kdo by tu byl, z bytu neodešel, byl to jen nehezký sen.

Podíval se na stůl. Někdo s lampou musel hýbat, na zaprášeném stole byl znát čtverec podstavce a lampa stála o pár centimetrů dál. Obrátil lampu a odšrouboval podstavec. Oddychl si. Poznámky byly na svém místě. Podíval se na úzký kousek papíru: „Nevidím východisko z toho všeho. Tohle dál nevydržím...“ Všechno v pořádku, pomyslel si s úlevou. Stačil si opláchnout obličej, omýt si ruce a zpocený obličej, když ho vyrušilo zaklepání na dveře. Opatrně po špičkách došel ke dveřím a naznačil Juliettě, aby byla potichu.

Znovu zaklepání.

„Ano?“ zeptal se opatrně.

„Je doma,“ řekl hlas za dveřmi.

„Halo, jste doma?“ řekl druhý hlas.

„Ano,“ řekl.

„Tak nám otevřete, nemusíte se bát,“ řekl první hlas.

Opatrně otočil klíčem a pootevřel dveře.

Ve dveřích stál muž.

„Nemusíte se bát, klid. Nechceme vám ublížit. Tady pan soused byl tak hodný a zavolal nás. Nevycházíte z bytu, bojíte se o vás. Vidíte, přišel jsem sám. Vzpomínáte si na mě?“

Zakroutil mlčky hlavou. Mohlo ho to napadnout, že se už dlouho nedostavil na středisko k pravidelné prohlídce.

„Pojďte, odvezeme vás. Klid, večer budete zpátky.“

Ani se nebránil, zavřel dveře bytu a pomalu sestupoval se schodů.

28.

Rozhovor s lékařem

„Víte, kde jste?“

„Ale ano, byl jsem tu včera,“ řekl bez zájmu. Seděl v menší místnosti, proti němu stůl a lékař.

„Včera?“ usmál se lékař, „to snad ne. Včera byla neděle...“

„Nene, byl jsem tady. Odvedli mě nahoru do pokoje. To si vzpomínám...“

„Vy se mýlíte, nahoře žádný pokoj není. Je tam bývalá laboratoř.“

„Ne, kdepak,“ ohradil se. „Jedna postel, litinové umyvadlo a podlouhlé okno,“ řekl, „a židle a stolek a kovová skříňka...“

„Nic takového,“ řekl lékař.

„Ale ano. Chcete se přesvědčit?“ zeptal se lékaře.

„No prosím, jak myslíte...“

Vstal, lékař ho uchopil za loket a vyšli na chodbu. Bylo ticho, slyšel jen svoje tiché kroky. Vyjeli výtahem a lékař se na něho otočil:

„Tak kam,“ a ukázal na troje dveře.

„Nevím přesně, špatně jsem viděl.“

„Tak které?“

Ukázal na jedny dveře.

„Tak třeba tyto.“ Ukázal na prostřední dveře.

Lékař dveře otevřel.

Uvnitř stali dva muži v zástěrách, vesele si zpívali a myli hadicí podlahu.

Bez zájmu se k němu otočili a zase si hleděli své práce.

„Tady?“ zeptal se lékař.

„Ano,“ řekl s určitostí, „tady to bylo. Jen ta postel byla zde, nalevo.“

„Ale tady žádná postel není, vidíte?“

„Byla zde.“

„Ale není...“

„Promiňte,“ vmísil se do hovoru jeden z mužů, „my jsme jednu postel odvěkli vedle. Chápete? Abychom líp umyli podlahu.“

Lékař kývl hlavou a uchopil ho za loket.

„Rozumím, vždyť jsem tu dlouho nebyl,“ řekl lékař. A obrátil se na něho:

„Pojďte,“ řekl.

Vyšli zpátky na chodbu a mlčky došli k výtahu.

„Je těžké to pochopit,“ řekl lékař, když si sedl za stůl, „chápejte, je to jen vaše subjektivní vnímání, chápete?“

Mlčel.

„Prostě jsou to vaše představy, sny. A budete se divit, také tužby. To všechno kolem vás je jen iluze. Máte velkou fantazii.“

„Popsal jsem vám přesně ten pokoj nahoře...“ řekl lékaři na svoji obranu.

Lékař vstal a došel ke dveřím. Otevřel je a zavolal cosi na chodbu.

Do ordinace vešli dva muži. Poznal je. Byli to ti dva ze shora.

„Kde jste teď byli pánové? Myslím, tak poslední půl hodinu...

„Uklízeli jsme na zahradě. Ještě něco?“

„To je všechno,“ řekl lékař a zavřel dveře. „To je všechno.“

Odmítl sanitku. Celá ta laskavost a ohledy na jeho zdraví mu byly nanejvýš protivné. Podepsal revers a nasedl do tramvaje.

29.

O Lence

Cesta nočním městem byla tristní. Seděl v prázdném voze, a když hleděl z okna, viděl jen tmu. Žádná výloha nebyla osvětlená, na ulici svítilo pár lamp. Občas zahlédl noční postavu s baterkou v ruce, jak opatrně přebíhá schoulená pod kabátem. Před kavárnou u řeky zametal jakýsi muž chodník. Výloha byla tmavá, jen občas výlohou probleskla malá světýlka baterek. Jako by tam byli zloději, pomyslel si.

Naštěstí tramvaj stála, tak mohl vidět dvě postavy v bílých pláštích, jak vynášejí ze dveří na chodník mladou ženu. Muž odhodil koště a úslužně otevřel dveře sanitky. Dívku do vozu naložili, klapla dvířka a sanitka se rozjela.

To je všechno tak podivné, pomyslel si.

Do dveří naskočil Willy. Ano, zcela určitě je to ten tlouštík z kavárny.

„Je mrtvá?“ zeptal se.

Willy kývl. „Už je to měsíc,“ podotkl.

„Haló,“ zavolal na řidiče, „spletl jsem se! Chci vystoupit!“

A tramvaj se rozjela.

„Haló,“ zavolal z okénka, „vždyť jsem ji před časem viděl! Ano, tady! Vzpomínáte?“

Tlouštík lehce běžel vedle tramvaje a vesele na něho mával.

30.

Rozhovor s knězem

Druhý den se ke kavárně vydal. Kolem sebe viděl jen rozbité výlohy a poničené ploty, ohromné krysy vylézaly z kanálů, všude smrad a studené vlhko. Lidé byli špinaví a páchli plísní. Bez okolků lezli do prázdných obchodů a pomalu vynášeli ven zboží. Nedaleko čtyři muži házeli krabice na nákladní vůz. Po chvíli přijela policejní hlídka a se smíchem pomáhala krabice naložit.

Všude jen šepot a podivné ticho. Na chodnících polehávali lidé zachumlaní do kabátů. U kostela poblíž kavárny se proplétali žebráci a prosili o trochu jídla. Propletl se mezi nimi a vstoupil těžkými dveřmi dovnitř.

Nahlédl zblízka do zповědnice, na dřevěnou mřížku se přitiskla lesklá rozčuchaná ženská tvář s očima jako v extázi. Otočil se a uviděl těla, spoustu těl, která se k sobě tiskla a zahřívala se vzájemně na studené podlaze. A mezi těmi těly se proháněly pištící krysy a všude jen řev a žal a bezmoc.

„Haló!“ ozvalo se za jeho zády.

Otočil se. Blížila se k němu menší postava v bílé rochetě a v pravé ruce nesla tlustou bibli.

„Vidíte,“ postava ukázala na hromadu těl, „strach je zabije. Ohromný drak vystoupil z moře, sedm ohnivých jazyků obejmě zemi a síra a ohnivý déšť spláchne všechno nečisté a zlé. Toto pokolení, hleď, skončí v pekle, nebudeť již zla na této zemi aj já vám říkám—“

„Cyrile!“ ozvalo se za ním. Postava se otočila a vmžiku zmizela.

„Blázínek,“ řekl muž v černém kabátu s kolárkem u krku a usmál se na něho, „pouhý ministrant, místní figurka, chtěl se stát knězem, ale jak vidíte, *lup!*“ muž luskl prsty, „zbláznil se.“

Muž ho uchopil za loket. „Vítám vás. Tak vy jste ta nová výpomoc, co mi poslali z ústředí! No konečně! Vidíte, už to všechno nezvládám. Dřív jsem zповídal celý den, ale nemá to cenu. Věřte, tihle ubožáci žádné hříchy nemají. Bojí se, pravda, bojí se smrti, a to hřích je. Ale co jim mám pořád vyprávět? Ty zastaralé báchorky o ráji? Příteli, já už nemám sílu. Je konec, armagedon je tu. On přišel!“

A muž vyskočil na oltářní stůl a zahřímal:

„Vězte, už ohromný drak vystoupal na oblohu a jeho čtyři hlavy dští oheň a vařící síru, a poté ohnivý déšť všechno živé skropí rozžhaveným olovem! A pak--!“

„Ne!“ vykřikl. Ne, tohle dál nevydrží, pomyslel si. Už nemá sílu tomu všemu vzdorovat.

31.

Rozhovor s Michaelem

Nebylo těžké koupit si balení léku v nejbližším průchodu. Donesl si tubu Somnisu domů a položil je na stůl vedle lampy. Tak dnes bude poslední den ve strachu a první noc bez starostí. Pociťil bezmeznou úlevu, nadobro bude klid od všeho, strach a obava zmizí a on se propadne do sladkého nicnedělání a nekončícího snění. Všechny obavy a úzkosti z budoucna se

vmžiku vyřešily. Žádné jízdy noční tramvají, už žádné noční bezmocné hledání spřízněných duší, není nic, co by ho drželo při vědomí.

„Julietto,“ pohladil ji po vlasech, „už budeme mít klid. A budeme spolu, jen my dva. Nikdo už nás rušit nebude.“

Zastavil se v kuchyňce a uvědomil si, že si bude muset pečlivě promyslet, co nakoupit. Suchary, hodně pečiva, konzervy, trvanlivé salámy.

Lepidlo určitě. A zavolat ještě příteli, poznamenal si. Určitě je v pořádku, pomyslel si. Ten vzkaz nic neznamena, to byl jen sen, zdálo se mu to, při jeho hypertrofované fantazii (tak to řekla nedávno lékařka) by to nebylo nic tak neobvyklého.

Popadl mobil a vytočil přítelovo číslo.

„Ano?“

„To jsem já, chci ti vrátit tu knihu, co jsem si půjčil...“ řekl jsem.

„Vzpomínáš si?“

„Kdo volá?“

„To jsem já, Michael.“

„Michaeli! Jak se ti daří? Tolik na tebe vzpomínám! Jak se to daří?“

„Tu knihu, kterou jsi mi--“

„Jak se ti daří?“

„Je to moc špatné. Co s tou knihou? Chci ti ji vrátit.“

„Přijď. Přijď kdykoliv, rád tě uvidím.“

Mlčel.

„Michaeli?“

„Ano?“ řekl tiše.

„Michaeli? Co je s tebou?“

„Už nemám sílu tomu všemu vzdorovat. Už nemám sílu...“

„Michaeli? Přijď. Co nejdřív přijď. Anebo chceš, abych za tebou došel?“

„Teď hned?“

„Ne, nechci. Nic nechci.“

„Co je s tebou?“

„Spát. Chci spát.“

„Michaeli!“

„Asi jsem zešílel, víš?“ řekl přítel. „Určitě jsem zešílel. Anebo kolem mě je všechno šílené. Ale něco je v nepořádku, zcela určitě. To vím.“

„Michaeli, co je s tebou? Takhle tě neznám! Michaeli--“

Položil mobil.

Ano, byla to jen záminka s tou knihou, chtěl se jen rozloučit. Nic víc. Už od nikoho pomoc nežadá, nic si nepřeje. Jen to jediné: nekonečně dlouho spát.

32.

Bóža

Potichu se oblékl a naslouchal u dveří, jestli je v domě ticho. Klíče na věšáku druhé odprava, potichu otevřít a potichu za sebou zavřít dveře. Ve tmě opatrně sestupoval se schodů, třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set... Zastavil se u schránky na dopisy a vytáhl obálku, kterou zastrčil do kapsy kabátu. Potichu otevřel domovní dveře. A nyní se ještě pomalu při zdi dopotácet k prodejně. Cítil studený pot na spáncích. Vstoupil do prodejny a naházet v rychlosti do tašky pečivo a salám a několik konzerv. Zaplatil a zboží vložil do tašky.

„Moment!“ ozvalo se za ním. „Průkaz. Občanský průkaz máte?“

„Nemám u sebe,“ řekl.

„Tak očkovací průkaz, lístek do knihovny, tramvajenku...“

„Všechno mám doma,“ zalhal.

„Doma?“

„Nech toho, Bóžo!“ řekl jeden z hlídačů.

„Tašku. Ukažte mi tašku,“ řekl Bóža.

Otevřel tašku a položil zboží na pult.

„No prosím,“ řekl vítězně Bóža, „tolik konzerv. Nezbude na ostatní.

Poslyšte,“ řekl klidně, „nebudte sobec. Musíte to vrátit, souhlasíte?“

Mlčky kývl.

„Nechte si ty rohlíky a konzervu. Tu šišku salámu tu nechte. Druhý maj taky hlad. Srozuměno?“

Kývl.

„Apropó, chcete s tím pomoci?“

„Jste hodní, děkuju,“ řekl tiše.

„Bóžo, pomoz mu. Já to tu vohlídám,“ řekl druhý hlídač.

„Nene,“ řekl, „to není třeba. To bez problémů odnesu.“

„Od čeho jsme tady, vid’?“

A tak musel absolvovat cestu domů s Bóžou po boku. Rozloučil se u dveří domu a zavřel za sebou těžké dveře. Vystoupal po schodech a zavřel za sebou dveře.

33.

Na úřadě

Julietta se na něho usmála jen vešel do pokoje.

„Koupil jsem aspoň konzervu a pečivo. Budu muset jít nakoupit ještě jinam. Ale neboj se, přijdu brzy.“

Umyl si v kuchyňce ruce a uklidil nákup. A v tu chvíli ho polil studený pot. Začal se třást po celém těle, málem by omdlel. Sáhł do kabátu a vytáhl dopis ze schránky.

Nemýlil se. Obsílka za nezaplacenou kontrolu. Podpis nečitelný. Jestli nezaplatí, budou otravovat každý den a ze spánku nebude nic. Lepší bude, rozhodl se, vyhledat Kleina s Grossem a co nejdříve zaplatit. Potom bude klid. A pak vypne zvonek, zaleze do postele a popřeje si dlouhý sladký spánek.

Na předvolance byla napsána adresa. Nebude dobré návštěvu odkládat. Úřad není daleko, stihne nákup a podívá se, kdy jsou úřední návštěvy. Došel k vysoké budově, dole v suterénu svítla okna. Nahlédl do dveří, po chvíli se dveře otevřely a před ním stál maličký mužiček v uniformě.

„Co si přejete,“ zapištl mile.

„Chci se jen podívat, jaké jsou úřední hodiny,“ řekl.

„My dnes úřadujeme až do rána. To víte, moc práce. Obsílky, pozvánky, nezaplacené účty. Ukažte...“

„Vy víte, že jsem nezaplatil návštěvu?“

„Ale samozřejmě! Co jiného. Jinak byste tady takhle v noci neotravoval. Ale nic se neděje, od toho jsme tady. Pojdte, uvedu vás.“

Zase ta nepříjemná laskavost, žaludek se mu stáhl vztekem.

„Víte, nic jsem nechtěl, ale stejně mám pokutu. To je divné, že?“

Vrátný se zarazil. „To je divné, moc divné... Poslyšte,“ mužiček ho držel za rukáv, „to se vysvětlí.“

Vrátný ho odvedl dolů do sklepa. Některé dveře byly otevřené, jeden úředník seděl za stolem s nohama na pracovní desce stolu, vedle dva úředníci hráli biliár, na další dveře vrátný zaklepal. Naklonil se ke dveřím a zašeptal: „Pane Sašo!“

Nic, ticho.

Vytrhl se ze sevření a řekl: „Já půjdu, zítra se stavím, je také den.“

„Neblázněte, kam byste chodil. Někde tu bude. Víím, že neodcházel. Počkejte tady.“

A vrátný pootevřel dveře. To, co zahlédl přes rameno toho mužika, mu vyrazilo dech.

Za stolem seděl Klein v bílé košili s vyhrnutými rukávy a za ním mu do ucha cosi našeptával jeho přítel. Oba od sebe odskočili, když ho s vrátným zahlédli. Jeho přítel se rozběhl a začal ho objímat.

„Michaeli, drahoušku, ty jsi tady? Co tě sem přivádí!“ Michael ho uchopil za tváře a začal s ním třást. „Tak ty jsi přišel! Akorát jsme o tobě mluvili, vidíte,“ obrátil se na Kleina.

Klein s úsměvem souhlasně kývl a dál si ořezával tužku v jakémsi starém strojku připevněném na stole.

„Máš tu knihu?“

„Nemám. Nepočítal jsem s tím.“

„To nevadí, to nevadí,“ řekl jeho přítel.

„Co vy tady, teď v noci?“ řekl Klein.

„Přišel jsem zaplatit pokutu,“ řekl tiše.

„No, neříkejte tomu pokuta, takové nehezké slovo. Poplatek. Poplatek to je.“

„Chci to zaplatit.“

„Zítra.“

„Teď hned,“ řekl.

„Zítra.“

„Abych řekl pravdu, nezlobte se,“ řekl tiše, „chci raději zaplatit teď. Teď hned.“

„Prosím?!“

„Vy přijdete zítra a budete chtít zaplatit.“

„Ne,“ řekl rozhodně, „raději teď hned zaplatím.“

„Ale já nic nechci,“ řekl Klein, „pochopte, věc je vyřízená, nic platit nemusíte.“

„Michaeli, poslouchej, co ti tady pán říká,“ řekl přítel, „raději mlč.“

„Ne,“ řekl rozhodně, „zaplatím.“

„Máte smůlu, pokladna je stejně zavřená. Nechte to být.“ Klein prohodil k jeho příteli: „Co to do něho vjelo?“ A dodal: „Proč jste tak podrážděný, člověče?“

„Ne, zaplatím!“ vykřikl a v záchvatu bezmoci se na Kleina vrhl a popadl ho pod krkem. Dveře z vedlejší kanceláře se otevřely a do místnosti vtrhli tři muži. Jeden z nich byl Gross.

„Copak, copak! Co se tady děje?“ vykřikl. „Pěknej cirkus nám tady z úřadu děláte!“

34.

Malý Gross

Drželi ho na úřadě celou noc. Musel čekat na špinavé chodbě až se vyřídí veškeré formuláře, aby mohl v klidu jít domů. Pořád samé ohledy, podivná laskavost a ohleduplnost. Kam se podíváš, vše se děje pro tvoje dobro, pomyslel si. Dostal potvrzení, že úřad nebude vymáhat žádný

poplatek, samozřejmě, když si bude něco přát a potřebovat, má se ozvat, stačí zavolat. Konečně, časem ho stejně navštíví, co a jak, pomohou, kde bude třeba.

Ohradil se, že nic chtít nebude, ale na to Klein nepřistoupil. „Nene,“ řekl, „staráme se o vás, jako o ostatní,“ řekl, „co je na tom špatného?“

Vystoupal po schodech do svého bytu a zavřel za sebou dveře.

Tak toho věčného dohledu, té ochotné laskavosti se nezbaví. Že toho Kleina nevzal popelníkem po hlavě. Ovšem, řekl si v duchu, nic by si tím nepomohl. Vrhli by se na něho a byl by s ním konec. Naučili ho stále se ovládat. Jak to řekl jeho přítel? „Poslouchej a raději mlč.“ Je to všechno jako zlý sen. Všechno se mu to už plete, neví, co je realita a co je hrůzný sen. Tou přehnanou laskavostí mu vymyli hlavu. Naučili ho mít ohledy na druhé, zbavili ho jakéhokoli rozumového úsudku, egoismus je to nejdopornější slovo, které se nesmí ani vyslovit. Právě proto v sobě cítil stále větší narůstající vztek.

Vyrušilo ho drobné drnknutí zvonku. Přitiskl se tváří na dveře a opatrně odkryl kukátko. Za dveřmi stál Gross.

„Vím, že jste doma,“ zašeptal Gross za dveřmi, „nechci vás rušit, pochopitelně. Jen slovíčko...“

Neodpověděl.

„No tak, otevřete. Jen na chvíličku... Vím, že jste doma, viděl jsem vás vcházet.“

Chvíli bylo ticho.

„No tak... aspoň mezírku, abych vás viděl. Chci vám říct něco velmi důležitého.“

Opět ticho.

Pootevřel dveře.

V tu chvíli strčil Gross nohu do dveří, opřel se o ně a vtrhl do předsínky. Vší silou do něho narazil. Oba padli na zem a Gross, přestože byl menší, ho zalehl svým tělem a začal mu mlátit hlavou o podlahu. Vší silou odrazil další úder. Uslyšel dutou ránu.

„Julietto!“ zavolal o pomoc.

Ještě jednu ránu, druhou, a v tu chvíli omdlel.

35.

Vražda

Sáhl si na čelo, nahmatal mazlavou krev. Po chvíli si jeho oči začaly zvykat na tmu. Pomalu se pokoušel vstát, ale jeho noha zavadila o něco měkkého. Nahmatal rukou čísi obličej. Vstal a otočil vypínačem. Před ním na podlaze leželo Grossovo tělo. Podíval se ke dveřím. Pootevřenou

škvírou dovnitř nakukoval soused. Chtěl dveře zavřít, ale soused byl rychlejší.

„Vy jste ho zabil, sousede! Dyť je mrtvej! Dočista mrtvej! Co budete dělat? Tady v baráku zůstat nemůže, to byste nás všechny dostal do maléru.“

Nakoukl do pokoje. „Vaše panička je doma?“

„Nechte toho,“ vykřikl, „a pomozte mi s ním.“

„Jste bláhový, to neuneseme. A kam ho chcete dát? Počkejte. Alí!“ tiše zavolal do chodby domu.

V ten okamžik se za sousedovými zády objevil sousedův druh. Popadli spolu tělo a pomalu jej vláčeli se schodů.

„Vy se nikde neukazujte,“ řekl soused, „s tímhle obličejem. Děte se umejt, a tohohle nechte na nás.“

Vystoupal do schodů, ještě slyšel, jak dole klaply tiše domovní dveře.

36.

Soused

Když se druhý den probudil, jeho první cesta byla k sousedovým dveřím. Krátce zazvonil. Třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set..., opakoval si v duchu.

Konečně zaslechl za dveřmi kroky.

„Co chcete,“ ozvalo se.

„Musím s vámi mluvit,“ zašeptal.

„Není o čem, nechte nás spát.“

Po chvíli čekání se dveře přece jen otevřely.

„Co chcete.“

„Chci vám poděkovat. Za ten včerejšek...“

„Za co? O ničem nevím.“

„To s tím... však dobře víte...“

„Nevím nic. Jděte se vyspat.“

„Přece o tom včerejším případě--“

Soused ho popadl za klopy županu a smýkl s ním do dveří.

„Tak aby bylo jasno. O ničem nechci slyšet. Ani slovo, co bylo včera, ani slovo, jasný? Budete mlčet a já taky budu mlčet. Přestaňte se starat, nebo budeme mít malér všichni, to už jsem vám říkal včera. Kam jsme ho dali, je naše věc. Naše věc,“ opakoval.

„Takže se mi to nezdálo, vidíte?“

Otočil se a došel na chodbu.

„Nezdálo, vidíte?“ opakoval.

„Jděte se vyspat,“ řekl soused. „Jděte se vyspat,“ zopakoval.

37.

Ve sklepe

Jen zaklaply dveře susedova bytu, seběhl se schodů do přízemí a odtud do sklepa.

Rozsvítil a škvírami mezi prkny nahlížel do jednotlivých kójí. Zarazil se. V jednom sklepu, viděl to jasně, ležel na pytlích brambor Gross s ohromnou ránou na čele. Nehýbal se.

„Jděte se vyspat, jděte,“ zaslechl za sebou.

Soused stál za ním a pokyvoval přátelsky hlavou.

„Pěkně jste ho zřídil, chlape. Pěkně, jen co je pravda.“ A dodal:

„Až půjdete odtud, nezapomeňte zhasnout.“

38.

Prázdný sklep

Nečekal, že dá takovou práci nakoupit. Prodejna byla uzavřená, venku postávali netrpěliví kupující, do vchodu prodejny se vstupovalo po jednom. Když se konečně dostal na řadu, zjistil, že v regálech zůstalo jen trochu nezbytného zboží. Tvrdé housky, konzervy s krevní sraženinou a šišky salámu. Vezme housky (pokud mu dovolí víc housek, má vyhráno) a ještě jeden salám. Papír ani lepidlo nemají.

Prošlo to! Zaplatil, a ještě mu nabídli odnos. Poděkoval a jen nepozorovaně otevřel dům, sešel opatrně do sklepa.

Rozsvítil a nahlédl mezi prkna. Na pytlích brambor nikdo neležel.

Oddychl si. Tak to byl jen sen. Pouhý pitomý sen. Ještě se jednou přesvědčil, když vycházel ze sklepa. Než zhasl podíval se letmo na podlahu.

Na podlaze byly stopy zaschlé krve.

39.

Přítelův vzkaz

Zabouchl za sebou a opřel se zády o dveře. (Šílí, zbláznil se, pomyslel si.) Zbláznil se! Už není žádné řešení, je konec. Julietta ležela v posteli, vlasy rozhozené na polštáři a spala pokojným spánkem.

Potichu došel ke stolu a rozmontoval podstavec lampy.

„Je to teď stále více stejné. Každý den je pro mě delší. Uvědomuji si, že mě čeká život bez jakýchkoli peripetií. Dlouho jsem si to nechtěl přiznat, velice prudce jsem se rozběsnil, když mi to někdo z mých známých naznačil. Báł jsem se něco podobného vůbec připustit, natož to přiznat, ale je to tak. Skončit jako ostatní kolem, pouze ve vzpomínání a ve snech...“

Našel kousek papíru a tužku.

V tu chvíli se rozdrnčel zvonek u dveří. Došel ke dveřím a opatrně nahlédl kukátkem do chodby. Nikde nikdo. Po chvíli kdosi vstrčil papír pod dveře. Uslyšel, jak kdosi sbíhá po schodech. Domovní dveře zaklaply. Sehnul se a rozbalil vzkaz.

„Rozhodně za mnou nechod'. Knihu vrať v nejbližší knihovně. Mně nevolej.“

Zvedl mobil a vytočil číslo.

„Prosím,“ ozvalo se.

„Tady Michael, jsi to ty?“

Chvíli bylo ticho, potom uslyšel, jak někdo tiše volá:

„Sašo, zase je to ten samej! Už zase. Otrava jeden.“

„Haló,“ ozvalo se ve sluchátku, „proč voláte?“

„Je to číslo mého přítele?“

„Nevím, kdo je váš přítel,“ řekl muž výsměšně.

„Mohu s ním mluvit?“

„Ukaž,“ ozvalo se ve sluchátku.

„Neber mi to, Járo!“

„Běžte se vyspat příteli, sem už nevolejte,“ řekl druhý hlas.

Mobil oněměl.

Zase ta hrozná panika. Třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set děleno dvěma... devatenáct tisíc osm set... devatenáct tisíc... přepadl ho studený pot. (Jestliže přestane počítat, může se stát další neštěstí, to ví.)

„Julietto, lásko!“ zavolal.

Pohládl ji po vlasech, líbal po celém těle a po chvíli do ní vnikl.

Její slabé vzdechy a jeho tiché sténání se ozývaly, zcela jistě nemohly sousedy vyrušit.

40.

Návštěva v knihovně

Dobrá, odevzdá knihu v nejbližší knihovně (ještě štěstí, že je o pár bloků dál) a bude mít klid. Žádné jiné dluhy nemá. S klidem konečně ulehne vedle Julietty a prožijí spolu ty nejkrásnější sny a touhy jaké si jen může

přát. Bude vším, co si jen může přát, bude bohatý, silný a bude milovat, cítit, smát se a ztratí strach.

V ulicích byl klid, podivné ticho, takové podivné ticho před bouří. Několik párů unavených koní, na valníku pár těl zakrytých kabáty nebo jen tak lehkým prostěradlem. Výkladní skříně obchůdků byly vydrancované, totálně vyrabovaná byla lékárna na rohu. Na špinavé podlaze leželo jen pár obvazů a rozlitá tinktura, rozšlapaná po celé místnosti. Opatrně vešel dovnitř. Střepy se drtily pod jeho kroky, na stropě blikala studená zářivka, vzadu u prázdných regálů tiše drnčel ventilátor.

Nahlédl do zadní místnosti, na zemi ležely dvě postavy. Objímaly se. Ten hnilobný pach byl tak silný, že se otočil, vyběhl ven a opřený o zeď dávil. Přece jen není všechno tak hrozné, jak to vypadá, pomyslel si ironicky, když o pár kroků dál zazvonil u výdejního okénka. Už lze vracet aspoň knihy.

Mladá dívka si od něho knihu převzala a usmála se na něho. Po dlouhé době uviděl u někoho úsměv.

„Ráda bych vás pustila dovnitř,“ řekla, „chtěl byste si půjčit nějakou další knihu, vidíte?“

Prohlížel si dívku, ale její slova nevnímal. Byla krásná, snědou pleť a krásné rudé rty lemovaly světlé vlasy.

„Chcete taky?“ usmála se a vyšpulenými rty ukázala bonbón. Kývl.

„Miláčku,“ ozval se hlas, „pusť pána dovnitř. Pro jednu se nic nestane, že?“

Za dívkou se objevila vysoká štíhlá žena v černých šatech.

„A dej pánovi bonbón.“

Vešel dovnitř.

Rozbalil bonbón a v tu chvíli...

...cítil, jak se mu krátí nohy, ruce má jak malý trpaslík a slyší z výšky hlas, který křičí:

„Pozor, ať nespádnete!“

Hlava se mu zamotala a on měl pocit, že letí ohromnou šachtou někam do přízemí a ještě hloub, a ještě hlouběji, až do sklepa.

„Nic se vám nemůže stát,“ uslyšel hlas.

Proti němu stála vysoká paní v černých šatech a pomáhala mu na nohy.

„Je zde krásně, vidíte?“

Rozhlédl se po místnosti. Uprostřed pokoje s tlustým kobercem stál široký stůl s vysokými svícny. Na stole byl kostkovaný ubrus a široké bílé talíře.

„Je to tu krásné,“ vydechl v úžasu.

„Nezvu sem hosty, jen tak,“ řekla. „Jen ty, kteří mají před popravou,“ podotkla šeptem. „Chcete být popraven?“

To je tak divný sen, řekl si v duchu, už abych se probudil.

„Divný sen,“ usmála se paní v černých šatech, „divný. Ale tam nahoře? Kdepak to se vám nezdá. To není sen. Ani zdaleka!“ usmála se znovu.

„Tam nahoře, to není sen. Není.“

Odmlčela se na chvíli. „Nebojte se,“ řekla, „já vás nepopravím, rozsudek nebude. Bude to horší, je mi líto. Vezměte si,“ řekla, a podala mu květinu z vázy na stole, „jen si přivoňte. Stačí krátce,“ podotkla.

Přivoněl si krátce ke květině. A pak...

...pak ucítil, jak se mu prudce zatočila hlava, něco s ním smýklo, jako by letěl šachtou nahoru.

Dívka se jen usmála, když se před ní zjevil.

„Chcete bonbón?“ zeptala se.

Kdepak ani náhodou, pomyslel si, a praštil za sebou hlučně dveřmi.

41.

Rozhovor s květinou

„Nikdy nekladu nejmenší odpor, víš?“ řekla květina. „Nikommu. Možná právě tahle podivná pasivita, ta netečnost, ta nečinnost, ta poddajnost, mně doteď umožnila přežít.“

Byl to ten nejkrásnější sen, který se mu v životě zdál. Probudil se v jakési vile, kolem velká okna a závěsy, v rohu velký klavír, všude obrazy a mohutná křesla. Ve stěně proti oknům, kam svítilo prudké červené slunce, byla úzká nika a v ní byl měděný květináč a v něm krásná květina.

„Líbím se ti, vid’?“ řekla slaboučce květina. „Však jsem právem na svoji krásu náležitě pyšná. Jsem krásná, že? Jsem?“

V úžasu hleděl na tu nadzemskou krásu.

„Nic není jen tak,“ pokračovala květina, „nic není zadarmo. Musím přiznat...“ zarazila se na chvíli, „starají se o mě bezvadně. Zalévají mě, pečují o mě. Každý den stříhají stonky, abych vykvetla v tu nejkrásnější podobu.“

Květina si smutně povzdechla.

„Abych se líbila druhým, abych pro ně byla krásná...“

Květina se rozplakala.

„Ale mě to bolí. Večer pláču a bojím se dalšího dne. Víš,“ řekla květina, „chtěla bych růst venku na zahradě, v záhonu s druhými květinami.“

„Neplač,“ řekl a chtěl květinu pohladit.

„To nesmíš! Nedotýkej se mě. Mě se nesmí nikdo cizí dotýkat,“ řekla smutně.

Přesto uchopil něžně konvičku s vodou a řekl: „Abych tě nepřelil, krásná...“

A květina ospale dodala: „Říkali: Nemysli si, že děláme zrovna tobě něco zlého. Jen si přejeme, abys tenhle čas, co přijde, ve zdraví přežila. Já vím, že tomu nerozumíš, ona láska někdy má často tvář násilí.“

A květina dodala: „Kdepak, nepostřehnou na mně nikdy jedinou známku, jediné prchavé zachvění strachu.“

A řekla tichým laskavým tónem: „Dobrou noc.“

A sklopila listy ke spánku a snažila se vší silou sevřít víčka.

42.

Rozhovor s Juliettou

Ráno celý sen vyprávěl Juliettě. Snažil se vybavit každý detail. Horečnaté slunce, velká okna se závěsy, křesla a nadzemskou květinu.

„Byla tak krásná...“

A Julietta tiše kývla.

„Nadzemsky krásná. A přitom tak podivně smutná.“

Posadil se na posteli:

„Tolik krásy a tolik smutku...“

„Pověz mi,“ podíval se na Juliettu, „proč ten strach?“

A Julietta řekla tiše: „Dobrou noc.“

„Dobrou noc,“ řekl. Potichu vstal a zapnul televizi.

„Je to něco úžasného,“ říkal jakýsi pán ve studiu, „prožívám to nejkrásnější období ve svém životě. Víte,“ řekl šťastně, „já jsem léta trpěl nespavostí. Stres, přemíra práce, rodina... A teď? Ráno si vezmu lék, počkám čtvrt hodinky a spím jako děťátko. Jako miminko! A večer se probudím, něco málo sním a jeden lék a spím. Ani nevím, jestli mám rodinu, práce počká.“

Redaktorka se chápavě usmála:

„Pojďme, dáme slovo jinému hostu. Prosím máte slovo. Třeba vy...“

Muž pohlédl prosebně na moderátorku.

„A co služby? Máte co jíst? Jste spokojený, vidíte?“ napověděla mu.

„Jsem spokojený. Nadmíru spokojený...“

„Pojďme, poslechněme si krátkou přednášku o egoismu.“

To se nedá vydržet, pomyslel si a vypnul televizní přijímač. To se nedá vydržet, pomyslel si.

Pohlédl na lék na stole.

„To se nedá vydržet,“ řekl potichu.

Uchopil lék a došel si do kuchyňky pro sklenici vody.

Ve skladu

Stejně, když tak večer ležel v posteli, rád, moc rád vzpomínal na svoji práci. Kolik je to let? Přes dva roky. Vybral si tiché zaměstnání, dlouhých dvacet let jeho život probíhal v neměnném každodenním rytmu.

Ráno vstal, vzpomíná, zabalit dva krajíce s máslem a se salámem k obědu a jedno pivo. Teď ještě ve spěchu hrnek kávy. A políbit Juliettu, a pěšky, aby ušetřil a taky se nemusel trmácet v přeplněné tramvaji, třicet minut do svého království. Velké ambice v životě neměl, tak ho vychovali hodní rodiče, po ničem moc netoužit, a tudíž si ani moc po ničem nestýskat.

Oblékl se do modrého pláště, natáhl si tlusté rukavice s ustríženými prsty a přesně v osm hodin začal rovnat těžké papírové balíky. Byla to práce fyzicky namáhavá, ale hlava si při té robotě odpočinula.

Jen, občas, seděl na balíku novin, žmoulal chleba upíjel z láhve, občas odehnal hladovou přežranou krysu, a říkal si, k čemu to všechno vlastně je? A začal, je to nejmíň deset let, probírat to množství zbytečně potištěného papíru. Spoustu lechtivých časopisů, jednu dívku na lesklém papíru si, s pocitem viny, vystříhl, byla tolik podobná jeho Juliettě. Jinak ale takové časopisy s jistou rozkoší páčil v ohromném kotli a prožíval při tom až orgastické opojení.

Z nudy a tělesné únavy začal časem probírat jednotlivé balíky a listoval v lesklých obálkách knih. Jen nudu to přinášelo, vzpomíná si teď. S chutí a bez viny páčil knihy jednu po druhé, štosy knih mizely v ohromné ohnivé tlamě a on si připadal v té horečce jako stvořitel nových zítřků. Ano, jedna kniha ho zaujala na první pohled. Byla vázaná do měkkého sametu, s jemným kovovým zavíráním a kovovými růžky.

Svlékl si rukavice, aby proboha knížku neumazal, byť byla celá ohmataná od zpocených prstů.

Z knížčky vypadl malý obrázek Ježíše na kříži. Obrázek se mu natolik zalíbil, že jej vsunul do průhledných desek a pověsil si jej vedle tranzistoráku.

A zvykl si, vzpomíná si, každodenně na obrázek pohlédnout hned při příchodu do ranní roboty.

Časem vydržel sedět na balíku knih a jen tupě hledět na ten výjev plný bolesti a zmaru.

Proč? ptal se. K čemu? K čemu!

Někdy dostal chuť obrázek popadnout roztrhat na kousky, a vyhodit ty střapečky papírků nahoru do okna na chodník.

K čemu taková oběť, když on sám nepoznal v životě žádné štěstí. Žije tady jako jedna z těch krys kolem, které stále víc a víc útočí do jeho příbytku.

Cítil se jako v horečce, když dostával vztek na ten obrázek, že by nejraději

popadl to zbylé pivo a vlil je tomu na kříži rovnou do obličeje a rukama tu hořkou pěnu rozetřel po jeho těle a mastným chlebem by ho pomazal, až by se jeho slané slzy smísily s tím hořkým nápojem a dostala by teprve smysl, taková nenávist k bolesti druhého ho popadla, že si klekl na podlahu a sepjal ruce k první modlitbě v životě. A od té doby zažíval takové extáze snad každý týden.

Jsou to dva roky, ne-li déle, kdy si pro něho došli ve skladu a trpělivě ho vyvedli ven na světlo.

44.

Poslední dopis

Natáhl na sebe župan, cítil, jak jeho tělo přemáhá zimnice. Je to jen z rozčilení, opakoval si v duchu. Jen z rozčilení z toho, co ho čeká. Sedl si za stůl, a ještě naposled rozmontoval podstavec lampy.

„Je to teď stále více stejné. Každý den je pro mě delší. Uvědomuji si, že mě čeká život bez jakýchkoli peripetií. Báł jsem se něco podobného vůbec připustit, natož to přiznat, ale je to tak. Skončit jako ostatní kolem, pouze ve snech... Dříve, když jsem se někdy nahlas zamyslel — záměrně si chtěje s druhým popovídat —, vždy skončila naše debata stejně: ukřivděnými poznámkami a obhajováním mých neúspěchů. Přišel jsem tedy na to, že je lepší být zticha. Anebo vzpomínat jen tak, pro sebe.“

Jeho poslední poznámka, než ji uložil zpátky do lampy na papír ještě připsal „der Tod“ a datum.

A teď se ještě převléct a potichu hluboko v noci opustit byt.

45.

Naposled do města

Noční jízda prázdnou tramvají, řidič před ním si ho pečlivě prohlíží. Na podlaze leží noviny, zvedl je a začal je číst. O řidiče se nestaral. Prázdná ulice, na balkóně stojí muž v námořnickém tričku a cvičí, a tady lékárna s blikající zářivkou, a potom cesta až dolů k řece.

V kavárně za okny tma. A přes Újezd nahoru k Hradu.

Vůz zastavil a v tu chvíli ho uchopí něžně řidič a pomalu ho vyvede z tramvaje. Kolem ticho, pár lamp, jen hlasité kroky po dlažbě. Kroky se rozléhají po nádvoří a odrážejí se mezi vysokými paláci. Nikde nikdo.

Řidič ho dovedl až k překrásné vyhlídce na město. Dole tma, a tak podivné ticho. Pár osamocených světýlek, nikde žádný vůz, jen vzdálený

klapot koňských kopyt. Měl velkou chuť přehoupnout se přes nízkou kamennou zeď a skočit.

„Chceš skočit?“ ozval se za ním řidič. „Neboj se. Tobě se přece nic nestane.“

Usmál se a jedním skokem se vyhoupl na zídku. Jen kratičkou chvíli pohlédl s láskou na trpící město. A *hup!* Skočil.

Jeho tělo dopadlo na studenou dlažbu. A je to, pomyslel si ještě.

Už nemohl slyšet kopyta, která se nad ním zastavila. A nemohl vnímat, jak na něho jeden z mužů hodil bílou gumovou plachtu.

„A je to,“ prohodil druhý.

46.

V pitevně

Větší pokoj, patrně bývalá chemická laboratoř, pod úzkým podlouhlým oknem litinové zašlé umyvadlo se starým mýdlem, židle a stolek a kovová skříňka, ručník a staré bačkory pod postelí.

„Haló, pane! Jdeme na mytí,“ probudil ho hlas a kdosi cvaknul vypínačem. Ozářilo ho prudké studené světlo.

Dvoje paže ho lehce uchopily a další dvě ruce ho něžně svlékli.

„A půjdeme,“ řekl druhý hlas.

Procházeli dlouhou tichou chodbou, ten měkký šustot jeho bačkor nikdo nemohl slyšet.

„Tiše, tiše,“ řekl hlas, „nikdo vás neslyší. Tiše, tiše...“

Druhý otevřel velkou místnost, patrně pitevní sál, všude dezinfekce, a studený kovový stůl.

„Lehněte si,“ řekl hlas.

Ruce ho položily na kovový studený stůl.

„Žádný strach,“ řekl hlas.

Něčí ruce ho pohladily.

„Tak jste konečně vzhůru! To to trvalo...“

Pokusil se si na stole sednout.

„Ležte. Máte horečku, obličej máte zašitý. Dvě ošklivé rány... Ale řeknu vám, měl jste namále. Tu gázu na hlavě musíme často vyměňovat. Chcete se napít?“

S vděkem se napil chladného čaje.

„Jste v nemocnici. Klid... Měl jste vysokou teplotu. Víte to? Dovezli vás rovnou sem. Ležíte tu už týden.“

„Jsem hrozně unavený.“

„Ještě si poležíte. Poslyšte, někdo vám ukradl v tom spěchu doklady, nevíte o nich?“

47.

Smrt Julietty

Zvedl mobil a vytočil číslo.

„Prosím,“ ozvalo se.

Volaný zakryl sluchátko, přesto slyšel, jak volá:

„Sašo, zase je to ten samej! Už zase.“

„Haló,“ ozvalo se ve sluchátku, „proč voláte?“

„Volám svému příteli. Je to číslo mého přítele?“

„Samozřejmě, že je.“

„Mohu s ním mluvit?“

„Ukaž,“ ozvalo se ve sluchátku.

„Neber mi to, Járo!“

Druhý hlas: „Běžte se vyspat, příteli, sem už nevolejte.“

Zase ta hrozná panika. Třináct tisíc dvě stě krát tři... (Jestliže přestane počítat, může se stát další neštěstí, to ví.)

„Prosím vás, nechte mu vzkaz, že jsem knihu vrátil, můžete to vzkázat?“

Moc vás prosím...“

Zase ta úzkost.

„Haló?“ ozvalo se ve sluchátku, „uvidíme. Něco s tím uděláme.

Spolehněte se.“

Zaklapl mobil a pohlédl na postel. Třináct tisíc dvě stě krát tři...

„Julietto, lásko!“

Pohládl ji po vlasech, líbal po celém těle, přilehl k ní a po chvíli do ní vnikl.

Jeho sténání přerušil dlouhý Juliettin vzdech. Její tělo se na chvíli vzepjalo v rozkoši a její hlava se zaklonila a z jejích úst unikl dlouhý bolestný vzdech.

„Julietto! Julietto!“ vykřikl.

Její ruce visely z postele a její tvář s naplno otevřenými očima a ústy hleděly mrtvě do stropu.

„Julietto!“

Ne, pomyslel si, toto není sen.

48.

V chrámu

Jízda nočním městem. Muž s hodinkami u ucha na něho zamával, potom dolů k řece, výlohy do ulice byly tmavé, v kavárně neseděl ani jeden host. Před vchodem kavárny stál Willy s Lenkou, otočili se akorát, když se

souprava začala rozjíždět. Vesele mu zamávali a Lenka mu poslala polibek.

Od Újezdu se tramvaj stočila doprava a úzkou uličkou přijela k pomníku. Venku si hrál u pomníku malý chlapec.

Vyskočil z tramvaje, popadl chlapce za ruku a vlácel ho zpátky do vozu.

A pak nahoru kolem hotelu pod zelené stromy. U Hradu vystoupili a pomalu došli na první nádvoří.

Chlapec se kupodivu nebránil. Držel se ho pevně za ruku a vůbec neprotestoval, když vstoupili do chrámu.

Vstoupil dovnitř a zůstal ohromen. Vnitřek vysokého chrámu byl osvětlen prudkým teplým světlem a všude vůně kadidla.

Bylo ticho, slyšel jen svoje kroky na dlažbě. A náhle...

...náhle se nad ním ozval silný hlas, který zavolal jeho jméno.

Otočil se.

Hlas ho vybídl, ať přistoupí blíž a otočí se.

Hned vepředu, v lavici, seděl jeho přítel a vedle Willy s Lenkou, zabraní do hovoru, a támhle vzadu Klein s Grossem a Bóža a soused v pyžamu se svým přítelem. Vzadu seděl zamyšlený pán nad šachovnicí...

Všichni na něho hleděli a chápavě se usmívali.

„Povedená taškařice,“ řekl nahlas, „tak vy jste si na mě vymysleli takovou hru?“

Bylo ticho.

„Je to jen sen, víš?“ řekl. „Jen pouhý pomíjivý sen. Pojd,“ řekl chlapci, „půjdeme...“

Uchopil chlapce za ruku a pomalu vyšli z chrámu.

Nasedli do tramvaje a vyjeli až na okraj města.

„Nevracej se,“ řekl chlapci.

Hleděl na něho tak dlouho, až chlapec zmizel ve tmě.

Nasedl do tramvaje, opřel si hlavu o okno a za chvíli usnul.

49.

Telefonát rodičům

Druhý den vstal a uvařil si dvě vajíčka. Rozmontoval podstavec lampy a všechny poznámky spálil. Nic tady po něm nesmějí najít. Ani zmínku. Musí zmizet, za každou cenu zmizet. Nikdo ho nesmí najít, musí být všemi zapomenut. Svlékl si župan, pověsil jej na kliku okna a začal pečlivě uklízet svůj pokojíček. Do dvou velkých nákupních tašek naskládal několik knih, školní vysvědčení a šaty, které by stejně nenosil. Našel papírek s několika telefonními čísly, jedno číslo mu připadalo povědomé. Ale ano, určitě je to číslo rodičů! Naťukal do mobilu číslo a čekal.

Jak je to dlouho, kdy zemřeli? Dlouho. Kolik let je to, kdy sedával u stolu proti mamince ve večerních šatech a z vedlejšího pokoje poslouchal, jak se baví babička s medvědem a tanečnicí... Krásné dny jeho dětství...
Teď jen seděl na posteli a poslouchal, jak v jejich prázdném bytě vyzvání mobil. Položil sluchátko a popadla ho taková bezmoc a vztek, že vzal z kuchyňky nůžky a vši silou píchal do gumové panny. Tak a teď už je lepidlo zbytečné, pomyslel si smutně a odstříhl pár Juliettiných pramínků vlasů a schoval si je do županu.
„Nikdo tě nesmí mít, Julietto,“ zašeptal.
Oblékl si župan a pomalu odnesl tašky do sklepa.

50.

Sám

Jestli jsem zešlel, přijde mi to docela vhod, pomyslel si.
Pět písmen: Klíče... dveře... zámek... klíče dveře zámek... Ještě obejít celý byt, sporák vypnutý, sáhne na plotýnky varné plochy, potom dlaň pod kohoutek dřezu... ani kapka (představa, že by vytopil spodní byt mu nedávala v noci spát), a teď okna. Všechna okna zavřená. Tak, a je všechno v pořádku, pomyslí si.
Klíče z věšáku na druhém háčku odprava, zaklapnout dveře a zavřít je zevnitř na dva západy. Opře se od dveře, dveře nepovolily, je zavřeno. Teď má čas, spoustu času, uvaří si dvě vajíčka. Soustředěně loupe skořápky, když v tu chvíli zazvoní mobil. V klidu se naobědvá a umyje talíř. Uchopí do prstů tubu Somnisu a vyhodí ji do odpadků. A potom...
...potom přistoupí k oknu, pohlédne ven na zubožené město, ne, to není sen, pomyslí si, a na kliku přiváže pásek ze županu.
Třináct tisíc dvě stě krát tři... třicet devět tisíc šest set... třicet devět tisíc šest set, zašeptá.
Vyleze na okno a řekne krátce: „Hup!“